PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК III ЛИСТОПАД — NOVEMBER, 1962. ЧИСЛО 11

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК III
Ч. 11

ЛИСТОПАД, 1962
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія
Редакторка Наталія Когуська

Річна переплата в Канаді $3.50
Поза Канадою 4.00
Поодиноке число ..... .40

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

NOVEMBER, 1962 VOL. III
Monthly Publication No. 11
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: портрет Ольги Кобилянської в товаристві поетеси Лесі Українки.

ЗМІСТ

Перед сторіччям „Царівни" 1
Лариса Мурович — Вишивана Кирея 1
О. К. — Ольга Кобилянська 2
Валентина Ткаченко — Подарунок 2
Уривки з листів О. Кобилянської 3
Переспів Є. Онацького — Тим, що розгубилися 4
М. Терещенко — Єдиній 4
Марія Пастернакова — Силюети сучасних українських танцюристок 5
Н. Когуська — У вирі многогранної діяльности 7
„Канадійська Сцена" — Жіночий Інститут 8
Іван Іванишин — Мара 9
Н. Н. — Привітання 10
Дмитро Міщенко — Сіверяне 11
Isidore Gorecki — Talking it out 15
Honore Ewach — The Ukraine's Famous Philosopher 17
К. Міськів — Відбулася Конвенція КНЖР 18
Др. Дмитро Бучинський — Рецензії 21
Валерія Гуртовенко — Ромашки 23
„С. Д." — Лист бузька до горобчика 24
Марія Пригара — Зірка 24
З громадської діяльности 25
Плян нової Колегії 27
Софія Сенишин — Українська вишивка 31
Анастасія Сенів — Для господинь 32
Міжпровінціяльні змагання 33

ВИДАННЯ ЩО МОЖЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чверть Століття на Громадській Ниві (повинна мати кожна членка) $4.25
Мистецька Книжка 4.00
Ukrainian Embroidery Desings and stitches
„Нашим Найменшим" (віршики, пісні, байочки, гри, для маленьких) 1.50
Мистецькі Скарби Українських Вишивок 1.75
Три Сильветки — написав проф. Л. Білецький 1.50
„Подорож по Україні" — мапа і лекції для молодих дітей 2.00
„Програма Музею Союзу" ..... .25
Museum and handicraft
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Колядник для дітей, з нотами і словами, написав проф. С. Яременко ..... .75
Блискуча Зоря ..... .50
Куховарська Книжка 5.50
by (Savella Stechishin) Traditional Ukrainian Cookery.

Замовлення просимо слати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
203 Union Bldg. Edmonton, Alberta.

НОВІ КНИЖКИ

Наталена Королева — Quid Est Veritas (Що є істина). Історична повість. Видавництво Миколи Денисюка. Чікаго, 1961 р. Стор. 452

Богдан Федчук — Хто відгадає? Перша книжечка загадок. Віршовані та ілюстровані. Видання Українських Педагогів у Канаді. Торонто. 1961 р. Сторін 60. Обкладинка і малюнки М. Битинського.

Богдан Федчук — 100 загадок для наших діток. Друга книжечка. Віршовані та ілюстровані загадки. Видання Обєднання Українських Педагогів у Канаді. Тіронто. 1961 р. Стор. 60. Обкладинка і малюнки М. Битинського.

Ярослав Вільшенко — Мандрівки мишки-гризокнижки по Львові. Українське видавництво „Говерля". Ню Йорк 1962. Стор. 128. Образки Михайла Фартуха. 2-ге видання.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК III ЛИСТОПАД, 1962 Ч. 11

Перед сторіччям „Царівни"

„Я засуджую тих, що можуть більше зробити, як дбати про буденні цілі, або що служать лише партіям. Чому не служити в спосіб гарний своїй батьківщині, або хоч свому талантові? Але ми — ні! Ми не горді, ми наймити з природи і вміємо лише жалітися! Ненавиджу тих, що лише проливають сльози, як і тих, що не мають в собі тепла!"

О. Кобилянська

Коли приходить листопад, він приносить собою світлі дні з нашої недавної історії — ніколи незабуті дні визвольних змагань нашого народу до державного життя — перемога українських військ над ворожими, український прапор на ратуші столиці Західної України — Львові. Листопад — свято героїв, що віддали своє молоде життя за свободу рідного краю. Листопад як символ цілої української нації в поході до самостійного державного життя.

Та листопад приносить нам ще одну дату — роковини народження одної з найбільш маркантних жіночих постатей в українській літературі — Ольги Кобилянської.

Цьогорічні роковини народження письменниці, доньки вічно-зелених гір прекрасної Буковини є з черги 99-ті, отже наступний, 1963 рік принесе нам сторіччя, до якого нам вже від тепер слід готуватися.

Яким же дорогим і близьким стає перед нами її образ, її постать повна маєстату і краси духа, до якого так гарячо змагала сама, та інших кликала за собою. Скільки душі і серця щирого віддала вона нам, жінкам, яким ясним світлом освітила вона дорогу, вказала шлях: „бути собі ціллю, працювати для власного духа, різьбити свій характер" щоб опісля це все віддати „праці для народу".

Котру б повість Кобилянської ми не взяли в руки, в кожній ми побачимо, що письменниця сягає в глибину душі людини. Її ідеалом є та людина, яка бореться з обставинами, вона показує нам людину благородну, великодушну, честолюбиву, що не кориться нікому, достойну себе, своєї гідности, хоч би як терпіла, вона боготворить талановитість, освіту, науку; вона осуджує безідейність, самолюбство, плитКість, зарозумілість. Письменниця дуже часто говорить про будні, як щось немиле, осоружне. Що це значить? Будні в її розумінні це те, коли людина живе виключно своїми інтресами, коли вона безідейна, коли не творить вічних вартостей життя, хоч має до того всі дані.

Талановитих, освічених людей вона кличе до творчої праці, а зокрема жінок до освіти, до праці над собою і до обовязків громадських. Українську жінку селянку вона малює як тип шляхотної, чулої, доброї хоч і неосвіченої людини, з серцем щирим, з природною інтеліґенцією, а коли б до тих прикмет мала вона доступ до освіти, якою величною матірю і жінкою пишалась би українська нація! До такої жінки - селянки у неї повно співчуття і жалю, що панування чужих над нашим народом

Лариса Мурович

ВИШИВАНА КИРЕЯ

Стояла довго я надворі,
При брамі Дому у чеканні,
Аж поки, в жалібнім уборі,
Мене його узвала Пані.
— Як можу Вам я послужити?
Її питаюся в покорі.
— Мені кирею будеш шити,
Нову й яскраву у кольорі.
Чи втну? З сім'ї бо я простої,
І шила тільки для неможних.
— В моєї голки золотої,
Навчишся шити й для вельможних,
Коли не ждатимеш заплати,
І шити будеш із любови!
— Так починаю вишивати
Кирею, з білої обнови:
Мережкою кругом обводжу,
Гірляндами зелених віток,
До магазину часто входжу,
Купити там потрібних ниток.
Чим вишить китиці калини?
Тривким узором, до обнови
Вкрапляю, голкою, краплини,
Своєї серцевої крови.
. . .Крізь вікна темрява влилася,
Та, Пані ясно-карі очі
І золоте Її волосся,
Мені все світять серед ночі.
Чи скине шату жалобову,
Яку ворожі вшили люди?
Коли ж надіне цю обнову,
Нехай у ній щаслива буде!

створюють такі умовини свідомо. І тому письменниця повертає свої очі до інтелігенції і горе тим, які заплющують очі на потреби свого народу, байдужі до його потреб, дбаючи лиш про себе.

Скільки віри в свої сили і заохоти дала Кобилянська сучасним українським письменницям, бо своїм власним життям і наполегливою працею над собою дала приклад як можна осягнути знання самотужки, розвинути свій талант, що не один, через невідрадні умовини не мав відваги виявити себе. Пробивалась письменниця через пересуди людей, бо в тих часах загально не визнавало суспільство жінок письменниць так як сьогодні і з матеріяльними обставинами боролась вона і молодечими стражданнями було сповнене її серце. Але не зломилась і не зігнулась в буднях. Крок за кроком поборювала труднощі, поки не досягнула своєї мети. Понад все хотіла стати письменницею, не для слави, але для мистецтва, для творчої праці і щоб пером служити своєму народові.

Велике багатство вложила письменниця в скарбницю української літератури, що сповняє нас гордістю за неї, за її незломну силу волі, за її велику віру, за її любляче серце до правди і за свій нарід.

Хай же наступний рік сторіччя народин славної доньки Зеленої Буковини буде для нас роком великого свята, в якім зможемо наблизитися до тих взнеслих ідей, до тих ідеалів, що мов дорогоцінності подарувала для нас, жінок і матерів народу українського, якого любила понад все.

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Донька квітучої Вкраїни
Її відламу Буковини,
Що густо зеленню покрита,
Промінням соняшним прошита.

Вона зросла серед природи,
Частиною її була.
Для рідного свого народу
Усе зробила, що змогла.

Як зоря ясна серед ночі,
Що промінь кида в царство земне,
Вона жінкам відкрила очі
На все, що їм здавалось темне.

Була вона тим смолоскипом,
Що їм у темряві світив,
Разом з Наталкою й Осипом,
Який талант її відкрив.

Бо в скромній дівчині царівну
Не легко було й розпізнати —
Великим не була ще рівня,
Як лише почала писати.

Не мала підтримки й поради
В своїх мистецьких перших кроках.
Напевно мала свої вади,
Що зникли по кількох аж роках.

Німецький рід по мамі вівся
І міцно в домі їх осівся:
Спочатку в мові цій писала,
Бо й в школі теж її вивчала.

З Софією знайомство стало
Для неї ніби євшан-зілля,
Бо мову рідну як прибрала,
Близькою стала для довкілля.

Це ж Окуневська окунула
Її у рідную стихію!
Тому ніколи не забула
Вона приятельку Софію.

Знайомство з Лесею відбилось
На її творчості напевно.
Як сестри дві вони зблизились,
Ціле життя любились ревно.

Поїздка в Київ, Полтавщину
Відкрила світ для неї новий:
Вона пізнала Україну
І збагатила свою мову.

Скупеньке щастя особисте
Судилось її натурі,
Велику ж душу й серце чисте
Принесла в дар літературі.

Набула слави і безсмертя
Своїми творами живими.
Ніякій силі їх не стерти!
Вона все буде славна ними!

21 березня 1962.
О. К.

Валентина Ткаченко

Подарунок

Ти квіти у мене лишив на столі
І стало в кімнаті весняно,
Які у них пахощі лісу й землі
Які вони чисті й духмяні.

Чарує мене їхня свіжа блакить,
Зволожене листя зелене.
Здається у кожній пелюстині лежить
Несказане слово для мене.

Хай довго ці квіти стоять на столі
Ти, справді, душею багатий,
Якщо після себе ти скрізь на землі
Умієш красу залишати.

Уривки з листів Ольги Кобилянської до О. Маковея

Це є вибрані уривки з листів Ольги Кобилянської. Вони висвітлюють певні погляди на життя письменниці, а крім того, це наче золоті зернятка думок письменниці, які говорять про неї як про людину, як про письменницю, як жінку. Через листи, або висловлені в листах думки до людини близької її серцю, сама письменниця стає нам ближчою, більш зрозумілою і цінною.

Ред.

—o—

Тою дорогою ступати, якою ступають дівчата (щоб добитись щастя), я не можу і не хочу. Я рішилась жити лиш для пера. Але і це мені неможливо. Я давлена обставинами на кожнім кроці і тим, що є зависима матеріяльно, немов той невільник. Я знаю — колись, колись, як в мене не стане сил до праці і дух буденщини запанує мною так, що я отупію, тоді буду все те мати, що могло б лиш тепер причинитися до зреалізування моїх стремлінь.

—o—

Хвилинами здається мені, що в мені живе ще якесь друге „я", ліпше, тонше і що я мушу коритись і терпіти задля нього, немов та мати за свою дитину. Мушу його берегти і кормити, щоб не загинуло, а з ним і я. Ненавиджу чувство покори і, мабуть, тому приходиться мені стільки понижатися в житі — о, Ви не знаєте скільки, — але чому якраз мені?

—o—

...в мене нема товаришів в правдивім змислі слова, окрім Колесси, якого я дуже поважаю, а товаришки пробувають, звичайно, далеко, отже я цілком сама. Для моїх знайомих я лише „Ein geistreiches Mädchen", котрій уже час віддаватися і котру подеколи добре мати в товаристві. Те, що я „пишу", натякнути їм хоч би й одиноким словом вистерігаюсь. Лучше вже хай жалують мене, що в мене нема мужа, ніж мали б обговорювати брудними язиками те, що для мене є якоюсь святістю і до чого не мають ні почуття поважання, ні зрозуміння.

Моє положення не раз прикре, погане, фальшиве, але найнещасливішою чуюсь тоді, як переконуюсь все наново, що не можу іти „вперед", що від звичайних ідеалів жіночих і їх способу життя відвернулась я назавжди, а без образования, без средств до того бути „писателькою" — то річ смілива і неможлива, і я є лише чимось невикінченим.

Ольга Кобилянська

—o—

Я би Вам цілком не писала, тому, що Ви цілком забули, що я живу на світі — а я не повинна Вам „пригадуватися" — хоть би мені то і не знати як прикро було — але мені намулилось стільки на душі...

—o—

Я тепер цілком простий робітник — і не то болить мене, що я працюю, лише те, що не маю абсолютно жодного супокою і не буду його мати. Мама мусить хлопців якийсь час тримати, але всі ті прикрості відбиваються на мені, бо я не можу писати, а тепер саме той час, в котрім я завше так радо писала! Позатамтого року „Битву", тамтого року „Некультурну", а цього року мушу так погано жити. Я не можу так жити, пане Маковей, хто мені зверне всі тоті хвилини, в яких би я могла писати? А я знаю, що я би тепер писала! А я тільки собі прятала дум в душі на осінь, а тепер жий від рана до вечора, як мужики, без пера. Я не можу — не можу, не можу! То хотіла я Вам сказати, я то кому іншому не хочу казати. Я є часом на Вас дуже огірчена, але потому собі роздумую, що Ви є добрі.

Часом мені так, якби в мені жили дві істоти. Одна, що думає практично, на яку можна зі всіма справами спуститись, що варить їсти, торгується з хлопцями про добрі вчинки і делікатне виховання, одним словом, що робить всяку християнську роботу, а друга — то є погана „мімоза" і шукає вибране життя. Спокій, гармонію, тонкість, красу, і вяне, як не може все знайти, а як найде, то дуже щаслива. Це є моя ранкова душа, і вона іде до Вас — не зачиняйтеся перед нею, пане Маковей, бо вона не зробить Вам нічого злого. А вона є не раз дуже бідна і коли вона до Вас говорить, то відповідайте їй; не думайте, що Ви говорите до якоїсь-небудь „панни", о, ні!..

—о—

Вчора вечором вернула я з Димки, де бавила майже три тижні і перший мій лист до Вас...

...Цілий час була там погода. Я спала на веранді при отворенім вікні і звізди заглядали до мене. Справді вони заглядали, пане Маковей; з такого пречистого темного неба заглядало їх тисячами, і в такій великій чудовій тишині, оживленій лише смутним цвіріньканням сверщиків — думала я про Вас. Тоді була б я до Вас найрадше писала, вірте мені, але я знаю — світло лямпи було би всі думки думані до Вас, розполошило, і тому я лежала лише нерухомо з отвертими на вікно зверненими очима і хотіла, щоб Ви те все знали, що я думала, і бачила ту тиху чудову ніч (таких було дуже много), а найрадше — самі там були. В таких тихих зористих ночах думані думки цінніші від листів, вони і кращі, хоч і не завсіди веселі.

—о—

Люблю цілком простих жінок, селянок і таких, що навіть писати не вміють, привязуюсь до них, сама не знаю Вам сказати чому — з чуттям, в якім криється щось навіть з пожертвування, а образовані і тонко відчуваючі жінки є для мене ідеалом, до якого я молюся — але зате жіноцтво, якого інтелігенція лежить лише в крою сукні, взагалі, в самих шматах, є для мене щось таке утяжливе, що я сама собі в деяких хвилях кажу, що я погана і зарозуміла, але я чую, що інша не буду.

З філософії

ТИМ, ЩО РОЗГУБИЛИСЯ

Може бути, ти ще не знайшов своєї дороги, знаходишся поміж тими, що розгубилися.

Таких багато.

Тепер світ повний таких, що розгубилися і не можуть знайти своєї дороги.

Є люди, що сходять з шляху в часі подорожі, але є й такі, що відразу починають іти хибним шляхом.

Є люди, які думають, що йдуть упрост до мети, а насправді ж поспішають назустріч власній згубі.

Є люди, які знають, що йдуть до безодні, але не мають сил повернутись назад.

Є люди, які щиро поспішають, щоб дійти до вигаданого марева, яке їм ввижається життєвою правдою, але є й такі, що свідомо стають співучасниками зла й рабами божевілля.

І багато є таких, що кидаються з сторони в сторону і зраджують свої попередні думки й почуття, і не знають, куди власне йдуть.

Але видається мені, кожний з них майже завжди, перед тим, як загубити шлях, отримує потрібну пересторогу.

— Вже час повернутися назад! Ще є час, щоб повернутися назад! Вже пізно повертатися назад!

Жід, Вайльд і Гюїсман чули ці пересторогі. Але лише великі покутники знають ціну дорогам, що зхрещуються, і радість вчасного повороту.

Ніхто ж не радіє можливости власної згуби.

Ніхто свідомо не хоче кидатися в бездонну прірву.

І всім тим, хто шукає розпучливо правдивого шляху, Господь допомагає його віднайти.

Зрештою, всі ми маємо щось спільне з подорожніми Ємауського шляху. Всі ми можемо зустріти Господа ще перше, ніж надійде вечір.

І всі ми можемо впізнати Його з якогось руху, з якогось слова, — якщо той рух — обіцянка надії, якщо те слово — заклик до любови й милосердя.

Щасливі ті, що після довгого блукання віднаходять правдивий шлях свій.

З переспівів Євгена Онацького.

М. Терещенко

Єдиній

Вродливе личко й променисті очі —
яке це щастя у житті людськім...
Коли ж і серце сяє нам жіноче
і гріє нас ясним вогнем своїм, —
що може бути краще у цім світі,
де стільки радости і стільки зла?
Нехай же будуть нам серця розкриті,
мов у повітрі два легких крила.

Марія Пастернакова

Силюети сучасних українських танцюристок

МОДЕРНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ТАНЕЦЬ

РОМА ПРИЙМА

„Музичні Вечорі" в домі пп. Приймів були одними з кращих приватних мистецьких імпрез, які підвищували рівень нашого культурно-товариського життя у Львові в часі по першій світовій війні. Пані Іванна Прийма, дружина лікаря, відома піяністка і співачка, своєю високою особистою культурою завжди зуміла створити сприятливу, камерного характеру атмосферу для обміну думками та вільної дискусії в ділянці музичних питань. В такому мистецьким духом насиченому середовищі зростала її донька Рома. Звичайно, вже з самого малку усі перші голосові реакції дитячої радости чи невдоволення бралося передусім до уваги як вокальні вартості, бож усіми даними Рома була призначена бути співачкою і не випадково її хрещеним батьком був відомий оперний співак Михайло Голинський. А проте, коли дівчинці сповнилося пять років, вона, замість співати, почала до співу і музики творити власні танкові еволюції. Мама відвела Рому до школи ритмо-пластики за методою Жак Далькроза, щоб покласти солідну ритмічну основу під її майбутню танкову освіту. В тому саме часі (1930-ті рр.) нові танкові течії, що народжувалися головно в Німеччині й Австрії (Р. Лябан, М. Віґман, Г. Кройцберґ і ін.), захоплювали теж наших молодих адепток мистецького танцю своєю оригінальністю, багатством танкових ідей та новою, цілком іншою як класична, технікою. Ромі, що вже мала деякий досвід у танкових школах, теж подобався віґманівський стиль виразною композиційною структурою, індивідуальним висловом, пластикою руху, надівсе глибоким змістом. Це був дуже близький вродженим здібностям і вдачі Роми тип модерного драматичного танцю і вона вступила у школу М. Броневської, ученици Мері Віґман. Та прийшла друга війна і звязки із Заходом пірвались.

В рр. 1939-44, вперше на сцені львівського театру появився класичний балет під керівництвом професійних київських хореографів-балетмайстрів та видатних солістів. Це була для Роми щаслива нагода пізнати та вивчити від основ класичний танець. Почала з останньої лінії

„Ікона" — хореографія і виконання — Рома Прийма.
"Ikon" — choreographed and danced by Roma Pryma.

кор-де-бале і вже за півтора року під знаменитим педагогічним і мистецьким керівництвом таких класичних майстрів як Е. Вігільєва, О. Трегубова і передусім Клавдії Ошкамп, яка передала Ромі тонку елегантність класичного танцю, Рома добилась перших сольових ролі, з початку головно характерного жанру.

Воєнні дії в 1944 р. знова відкрили шляхи у Західну Европу і туди подалась Рома з мамою, у далеку дорогу, враз з іншими українськими біженцями. Страхіття війни, матеріяльні злидні та психічні сколихнення не вгасили в Роми бажання йти, по вибраній ще в дитинстві, життєвій лінії стати сценічною танцюристкою. Манить Відень. Хоча й нависли над ним зловіщі хмари, він все ж в тому часі держав гідний рівень мистецького життя. Рома по трьох роках студій одержала диплом з відзначенням Танкового Відділу Музичної Академії, якого директоркою була Ґрета Візенталь. У висліді того Рому запрошено на пост прімабалерини Краєвого Театру в Інсбруці (Австрія). На тому першому самостійному і відповідальному становищі у своїй танковій кар'єрі, Рома виявила себе зрілою, талановитою танцюристкою. Повні признання оцінки німецьких критиків були для неї мистецьким

паспортом, що відкривав їй двері у різні країни західного континенту.

Та заки ще Рома покинула Европу, вона пережила важливу подію, яка мала вирішний вплив на її мистецькі уподобання і навіть до деякої міри унапрямила її дальшу працю. Це була зустріч-іспит Роми зі світової слави німецьким хореографом і танцюристом Гаральдом Кройцбергом в його віллі, положеній серед могутніх Альп в курортній місцевості Зеефельд. Від того моменту її відношення до танку багато змінилось. Від зовнішної форми перейшла до сутті, в душу танцю. Танець перестав для неї бути тільки рухом, замкнутим рамцями музики, він став мовою, а кожний рух словом. Рома відчула, що її талант найде найщиріший вияв у драматично-театральному танці. В тому переламному періоді вона створила одні з кращих, експресивних своїх танців як напр. „Страхіття війни", муз. Шопена, „Святий танець", муз. Дебюссі, „Мамона", муз. Балтаровича і ін. Репертуар Роми в тому часі постійно доповнюється новими танками і з багатою програмою вона відбуває турне по Швайцарії, а далі Канаді й Америці. Німецькі, французькі та англомовні критики називають Рому видатною драматичною танцюристкою, що рухами розказує про світ і людей, відкриває тайну підсвідомого людської душі і пов'язує її з законами всесвіту.

„Верховина", народний танець у балетному стилі, Рома Прийма.

"Verkhovyna" Ukrainian folk dance in classical manner — Roma Rryma.

Рома живе з мамою постійно в Ню-Йорку. Тут не можна мистцеві танцю проходити байдуже, не помічаючи таких геніяльних творців американської хореографії як Марта Ґрегем, Доріс Гомфрі, Агнес ди Милл, Джозе Лимон і ін., що в їх класах Рома постійно поглиблює свою танкову справність і освіту. Вона часто виїздить у більші культурні центри Америки з танковими реситалями, була теж в Ґватемалі, Коста-Ріці, Ель-Сальвадорі і в передкастрівській Кубі. Відбула подорож до Греції і Туреччини, студіювала старе мистецтво в Істамбулі, що дало стимул до нового твору „Ікона", в якому слідні ремінісценції візантійської іконографії. Осінню 1960 р. Рома дала власний повнопрограмний танковий реситал в Лондоні, Парижі і Мадриді, зустрічаючись з дуже прихильними оцінками мистецьких критиків, поміщеними на сторінках чужомовної преси. Вона є професійною танцюристкою й як таку запрошують її керівництва каледжів і літніх курсів вчити мистецького танцю. Мама звичайно там веде класи фортепіяну.

Рома всеціло віддана танковому мистецтву, вона виявляє виразно свою індивідуальність, йде по лінії драматичного насичення танкової дії, часто з нахилом до ґротески і фолкльорного гумору. В її новішому репертуарі є у більшості українська тематика, танці, базовані на елементах і кроках українських народних танців — „Чайка", „Русалка", „Відьма", „Верховина", „Сваха", „Обливаний понеділок", „Жниця". Хореографія і костюми у тонкій мистецькій стилізації підносять рівень українського сценічного танцю і тим Рома Прийма вкладає у скарбницю світового танкового мистецтва теж шляхетний самоцвіт української танкової культури. Ім'я Роми Прийми вже настільки відоме у міжнародних мистецьких колах, що на запрошення відповідних чинників вона враз з мамою Іванною піяністкою виїхала в серпні ц. р. (1962) у довше концертне турне по европейських столицях. Танкові виступи Роми відбудуться в Атенах, Женеві, Мадриді, Парижі та інших мистецьких осередках західньої і південної Европи.

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі.

Т. Шевченко

У вирі многогранної діяльности

Мрією наших українських поселенців в Канаді було виховати молоде покоління, дати йому освіту, тривкий український ґрунт і щоб воно своїми духовими прикметами, інтелектом, своїми природними здібностями зайняло в Канаді належне місце поруч інших народів. Це була мрія українських батьків-ідеалістів — чутися гордими за своїх дітей, а через них і за цілий свій народ. Діти ж бо ці стають зеркалом духової культури цілого нашого народу у широкому світі.

До таких ідеалістів належать родичі Марії Ткачук — Янішевські.

Коли зайдете в Саскатуні до великого склепу - книгарні та музичних інструментів Павла Ткачука, там напевно стрінете ввічливу, енергійну з ніжним усміхом пані, яка вас сердечно привітає, коли ви хоч трохи знайомі, а коли ні, то познайомитесь. Ця зустріч в склепі і зайняття там не є спеціяльністю пані Марії; тут вона лише помагає в щоденній комерційній праці свому чоловікові. Заслуги у її суспільній і мистецькій праці є дуже многогранні. Найбільш її улюбленим зайняттям є керування славним українським хором в Саскатуні. Вона є його диригентом.

До своїх співаків, хоч пані Марія ставить вимоги і дисципліну, але в такий ласкавий спосіб, що ніяка інша метода не мала б здається такого успіху.

Скільки прекрасних точок дав цей хор на виступах загально-канадійських — на радіопрограмі, на різних фестивалях, українських імпрезах і кожнонедільний спів у церкві. Минулорічні святкування 100-ліття смерти Шевченка перевершили своєю мистецькою програмою всі інші місцевості і цей хор, а зокрема його диригентка, Марія Ткачук відограла чималу ролю в цих мистецьких виступах.

Керування саскатунським хором це лише одна частина її многогранної праці. Багато з нас знають пані Марію Ткачук, як бувшу голову Союзу Українок Канади, блискучу бесідницю, здібну організаторку і добру провідницю. Її тактовність, широкі зацікавлення, дар слова дають їй всі можливости бути загально любленою та шанованою. Довгі роки, крім керми організації вона цікавилась виховальною працею молодечих гуртків, виготовляла для них програми, займалась їх організуванням та інше. Пані Ткачук має особливе місце в заслугах над працею в Музею Союзу Українок Канади. За час свого

Марія Ткачук

головства й опісля вона придбала до Музею сотки цінних експонатів, входила і тепер входить до Комітету Мистецтва і Музею в Саскатуні. Крім широкої громадської діяльности пані Ткачук віддавала належну увагу вихованні родини - дітей; всі вони гарно володіють рідною мовою, поруч інших виховувались в своїй організації.

Музика — це для неї найбільш цікавий, повний притягаючої гармонії світ. За її ініціятивою п-во Ткачуки видали два цінних музичних підручники — „Збірник українських пісень для молоді" М. О. Гайворонського а також музику Чайковського та Леонтовича, що сьогодні вже вичерпані.

Пані Марія Ткачук це уродженка Канади; її родинні місця це Січ Коломия в Альберті. По професії учителька державної школи. Багато праці положила вона в початках організації Союзу Українок Канади на місцях, організуючи відділи і даючи їм належний провід.

Праця над собою, пошана до всього рідного, приязне відношення і співпраця громадянства, та родинна атмосфера дома є стимулом для пані Марії Ткачук до дальшої мистецької праці на службі своєму народові.

Н. Когуська

ЖІНОЧИЙ ІНСТИТУТ – ГОРДІСТЬ КАНАДІЙСЬКИХ ЖІНОК

(Канадійська Сцена) — Жіночі Інститути, засновані вперше в Канаді, поширилися на 26 країн світу і сьогодні нараховують 6,500,000 членів. Це рух, на який канадійці можуть бути справді горді. Ініціятиву для цього руху подала канадійка, пані Аделейд Гантер Гудлес з Гемилтону, Онтеріо, тоді, коли вона переконалася, що її 18-місячна дитина померла внаслідок пиття зараженого молока; вона тоді усвідомила, що в її часи (приблизно 75 літ тому) багато немовлят помирали від подібних причин. Тому вона розпочала кампанію за кращу підготовку жінок до материнства, щоб канадійські жінки належно вивчали, як слід піклуватися немовлятами, як виготовляти здоровий харч і організувати своє хатнє господарство. Аделйед Гудлес не знеохотилася проявами опору своїм ідеям і виявила велику силу волі та характеру; у 1897 році мужчини врешті погодилися дозволити жінкам організувати інститут на зразок чоловічого Фармерського Інституту, який діяв у ті часи переважно по селах і малих містечках. В результаті її зусиль 101 жінок, до яких вона промовляла на зборах у Стоуні Крік, недалеко Гемилтону, 17 лютого 1897 року, відгукнулися на її заклик і заснували свою організацію під гаслом: зміцнювати і поліпшувати свою країну шляхом удосконалювання хатнього родинного життя й побуту.

Коли представниці Об'єднання Сільських Жінок Світу зібралися на нараду в Едінбурзі 1959 року, тоді першою справою на порядку денному було відзначення ролі пані А. Гудлес в заснуванні тієї жіночої організації. Ця визначна організаторка дала також почин до заснування в Канаді Християнської Асоціяції Молодих Жінок (YWCA), Національної Жіночої Ради, Вікторіянського Ордену Медсестер та Інституту ім. Мекдоналда в Ґвелфі. Цей інститут є відділом Домашньої Економіки в Онтерійському Сільсько-господарському Каледжі в Ґвелфі; розвинувся він з експеременталного проєкту пані Гудлес, яка розпочала була курси хатнього знання (застосовування наукових і здоровних принципів у хатньому господарстві) спершу в гемілтонському відділі YWCA, а згодом подібні курси для майбутніх учителів онтерійських нормальних шкіл.

На початку 1960 року Об'єднані Жіночі Інститути провінції Онтеріо купили за 11,500 дол. фарму Гантерів недалеко від Брентфорду, на якій колись народилася Аделейд Гантер-Гудлес. Ту фарму перетворено в історичну пам'ятку засновниці Інституту. Тепер здійснюються заходи для відзначення 65-их роковин з дня заснування Жіночих Інститутів (1897 року); програма святкувань передбачає відчитування привітів від інших жіночих організацій з усіх країн світу.

Жіночі Інститути були організовані на території Канади протягом першого сорокліття — від 1897 до 1936, коли то організовано остаточно такий інститут також у Ньюфаундленді. У 1915 році той рух розширився на Англію і Шотляндію, де він здобув підтримку королівської родини, яка вступила в члени, вплачуючи свої членські внески і заохочуючи жінок інших країн Комонвелту до співпраці з рухом, коли тільки такі жіночі організації поставали в їхніх країнах. Сьогодні той рух проявляється в багатьох державах і, хоч під різними назвами, все ж таки здійснює ту саму ідею. На міжнародньому форумі речником сільських жінок є організація Associated Countrywomen of the World; її засновано у Стокгольмі 1933 року.

В Канаді існує сьогодні приблизно 4,000 відділів Жіночих Інститутів з 75,000 членів. Онтеріо нараховує 1,450 відділів з 38, 750 членів. У 1959 році канадійське міністерство пошти видало спеціяльну поштову марку для відзначення світової організації, засновником якої була канадійська жінка Аделейд Гудлес. Щоправда її прізвище не появилося на цій поштовій марці, але найбільшим відзначенням її пам'яти і заслуг є очевидно світова жіноча організація — рух, організований завдяки її зусиллям, і вдячність тисячів жінок у всьому світі; адже вона піднесла їхнє званя — домашньої хазяйки — до гідного рівня, обстоюючи твердження, що „нація не може піднестися вище рівня своїх родин".

ПРИЇЖДЖАЙТЕ

на провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади в Манітобі. Дата З'їзду, 9, 10 і 11-го листопада. Перша сесія Союзу Українок Канади відбудеться в пятницю вечером 9-го листопада. Місце З'їзду — заля Катедри Пр. Тройці п. ч. 1175 Мейн.

На з'їзді буде присутна голова Союзу Українок Канади з Едмонтону пані С. Пауш.

Іван Іванишин

Мара

З циклю учительських оповідань

Був погідний літний день. Гаряче сонце пекло — так як то воно часами в Саскачевані вміє пекти. На малій рівнині, захищеній із північного боку рядом малих горбків, стояла школа. Дітей на подвірю не було, бо новий учитель ще не приїхав. Цілим господарем був тут суслик. Він бігав сюди то туди, вилізав на сходи і потріпуючи хвостиком, весело підсвистував.

Аж ось з-за горба, на дорозі, показались порохи і згодом зявився „демократ" запряжений парою чорних коней. На нім їхало два чоловіки — поштар Николай і новий учитель. Зрівнялись зі школою, завернули у ворота і вїхали на подвіря. Суслик втік до діри і звідти сварився. Якже ж можна так його ґаздівство і спокій нарушувати!

Демократ зупинився перед хатою для учителя. Николай обернувся до учителя і сказав:

„Оце, пане Морей, ваш дім."

В двійку почали заносити пакунки, куферок, і валізки до хатини, Николай відїхав, а учитель почав розглядати своє помешкання.

Хатина була мала — лише дві кімнати. Дах був плоский і троха спусковатий на північний бік. Учителі такі хатини називали „корн флейкс баксами".

Скінчивши розпаковувати своє добро, Морей пішов оглядати школу. Вона була типічно саскачеванська. Високий стрімкий дах помальований на зелено, білі стіни з пятьма вікнами по боках, а двома дверима на північній стіні, сходи перед дверима, і от така то була школа. В одні двері мали входити хлопці, а в другі дівчата. На заді кімнати стояв великий огрівач — такий як то звичайно уживали по сіенарських залізничних двірцях. Довкола нього був великий залізний обруч. Це на те щоб котресь з дітей не приперлось до гарячої печі — діти звичайно вішали на той обруч мокрі рукавиці, щоб висихали.

На другий день рано Морей здивувався, що вже коло девятої години, а дітей ще не було коло школи. Він вивісив „юніон джек" прапор, а потім почав дзвонити. Ніхто не показався. По обіді також нікого не було. Учитель почав вже був журитись, але подумав, що може люди не знають, що він вже є в школі. Таке саме було другого і третього дня. Він не завважив зразу як малі головки визирали із-за горбків і ховались, коли він показувався на дворі. Тепер він рішив піти до найближчого сусіди, яку милю від школи. До того йому забракло хліба і молока.

Прийшовши на подвіря, він став коло хати. Ніхто не виходив його привітати. Крізь відчинені двері він бачив як якась жінка, завита в хустку, поралась коло кухні. То була Домка.

Морей увійшов до хати і сказав, „ґуд дей". Домка обернулась і спитала по українськи:

А ти хто такий? Чого хочеш?"

Морей не розумів і на міги почав показувати, що він хоче хліба і молока.

Домка хитала головою, що нема. Він ще показав на себе і сказав: „ню тічер". Вона далі крутила головою. Морей ще не знав, що він попав між буковинців, які англійців не любили, а найбільше їх не любила Домка. Вона називала їх „чю табаками", бо ті, яких вона знала, жували прасований тютюн і плювали дебудь. Вона того нетерпіла. Наші буковинці, як довідались, що їм надали учителя-англійця, завзялись не пускати своїх дітей до школи. От тому-то нікого не було в школі вже три дні.

Морей завважив, що під ліжком лежали бохонці хліба — такі як колесо великі, накриті папером. Він вклякнув, витягнув один, потім підійшов до столика наляв молока в слоїк, положив пятдесят центів і пішов. Домка лише рота роззявила.

По дорозі учитель зустрів два Домчині хлопчики. Він став з ними говорити, і дещо довідався як справа мається. Він їм сказав, щоб приходили до школи, а він буде в них брати молоко і буде платити.

На другий день хлопці були вже в школі. Домка і її чоловік переговорили справу і згодились, щоб діти ішли до школи.

— Шкода такого молодого чоловіка, — казала Домка, — а до того ще і такого ретельного. Він сам заплатив за хліб і молоко.

На другий тиждень вже всі діти були в школі.

Морей, або як Домка називала його — Мара, взявся до роботи. Найбільше клопоту мав із англійською мовою серед наших дітей. Дуже довго взяло його наломити дітей, щоб не вимовляти звук „th" як „д". Наприклад слово

ПРИВІТАННЯ З ДНЕМ УРОДИН

Є. Гукало

Час від часу зустрічаємо в пресі по різних місцевостях, що приятелі, а особливо членки котрогось товариства вшановують заслужених своїх членок в день їх уродин, чи ювілеїв подруж. Такий вияв уваги до заслужених членів витворює дружне відношення, зближує людей особисто і також і на громадському відтинку.

Таке прийняття улаштували приятелі і членки жіночого товариства Доньки України в Монтреалі своїй вельми заслуженій членці пані Е. Гукало. Прийняття відбулось в домі п-ва Гукалів формою несподіванки.

Панство А. і Е. Гукало це вельми заслужені і визначні наші громадяни як на церковнім, так і на загально-громадськім полі. Крім заслуг громадських, виховали вони сина Тараса в пошані до свого рідного та з почуттям громадських обовязків, який радо помагає, де лише його поміч потрібна.

Сама пані Е. Гукало це людина дуже скромна, тихої вдачі, віддана громадській справі, взірцева дружина, мати і приятелька для багатьох своїх співробітниць. Вона одна з перших членок відділу Союзу ім. Доньки України в Монтреалі, а це вже сповняє там свої обовязки як льояльна членка через 36 років. Була пані Гукало довгі роки фінансовою секретаркою, була через три роки головою Комітету Поборювання недуги Рака, входить як представниця т-ва до комітету Червоне Перо, бере участь у всяких збірках, працює багато для своєї церкви (Собор Св. Софії в Монтреалі), до якої обидвоє з чоловіком належуть від початку її заснування.

Вечір - гостини пройшов в домі паства Гукалів дуже гарно, де крім гостини, були промови, вручення дарунку, побажання та відспівання многоліття.

Присутня Н. Н.

„they" вони твердо казали „дей". Він учив, щоб вони клали кінчив язика до зубів і казали м'яке „дей". Другий звук, що завдавав клопоту, був коротке „е", щось в роді межи е і и. „„Red", діти читали ред — широке замість коротке е. Буква v, він вчив, вимовлялася як тверде в. Треба було класти верхні зуби на долішню губу — тоді „very" виходило вері а не увері. Діти розказували про це вдома. Перед тим ніхто не звертав уваги як діти говорили чи читали. Учителі самі мали лише скінчену восьму клясу і говорили по англійськи як вміли: „Apples, apples, fine red apples" вони читали: „Апелес, апелес, файне ред апелес".

Одного разу, по четвертій годині, учитель пішов до озера стріляти дикі качки. Діти, ідучи додому, почули стріл з рушниці і стали на горбку дивитись. Старші хлопці завважили, що вони перше бачили дим, а гук чули багато пізніше. На другий день, на запит, учитель пояснив, що те, що бачимо летить 186,000 миль на секунду, а те, що чуємо лише 1100 стіп, тому то з певної віддалі вони чули вистріл пізніше ніж побачили дим. Знову мали що вдома оповідати.

Не довго був Морей в цій околиці, бо лише до Різдвяних Свят. Він зжився з людьми і вони привикли до нього. Не минув ні одної родини, щоб не відвідав її. Навіть навчився кілька слів по українськи. Говорили, що коли б так побув з рік, то були б з нього зробили „кіцманнівського анґліка".

Кілька років пізніше Домчині хлопці вичитали у „Фрі Прес", що такий то пан Морей зістав інспектором шкіл в Саскачевані. Домка лише сплеснула руками і сказала, — ади-ди, то це з нашої Мари вийшли люди!

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

То був необ'їжджений трилітній лошак. Старий не наважувався давати його Амбалові — лошак занадто дикий, та п'ятнадцятилітній син намісника умів уже стояти на своєму: в тім і краса, в тім і сила, що об'їздить дикого, а не ручного вже коня! Адже не всякий брався те зробити, не всякий і міг, значить, те зробити.

Огир носив його тоді до самого полудня, доки жара не здолала. Де тільки не гасав із ним, як тільки не норовив скинути з себе! Але Амбал утримався. Мов кліщ, прилип коневі до спини, вчепився за розкішну гриву і утримався. А коли спіймали-таки замиленого і стомленого вкрай скакуна, Ібрагім поцілував хлопця на радощах і сказав: „Тепер ти, Амбале, справжній витязь. Тепер можна й до війська. Чув, як у нас кажуть: „Кого не скинув кінь, того не зігне й доля". Тож іди, хлопчику, до батька. Я тобі не вчитель уже".

Учитель з тебе був хороший, старий мій друже. А от пророк, напевне, невдалий, бо саме тоді, під час перебування в війську, доля почала зраджувати твого Амбала. Не віриш? На жаль, так, учителю. Саме у війську доля звела твого улюбленця з Кирієм, каганом теперішнім, сином старого Овадія, — звела й занапастила, клята.

Спершу все йшло гаразд. Спершу дружили з Кирієм, ділилися тривогами січі і радощами звитяги. А пізніше і зовсім зійшлися Пізніше майбутній каган поділився з Амбалом навіть своїми потаємними мріями, втяг навіть у змову. Та ще й в яку змову! Одна лиш молодеча завзятість, одна лиш юнацька хоробрість і наївність могли штовхнути на такий нерозважливий вчинок, на таку необережну затію. Подумати тільки: вони, двадцятидвохлітні молодці ризикнули на змову! І проти кого? Проти наймогутнішого в світі кагана Овадія і його старшого сина хороброго Булана, брата Кирієвого. Овадій був старий, бач, уже, а брат славився у війську і мав стати по смерті батька каганом Хозарії. Кирій заздрив, звичайно, і чекав нагоди позбутися суперника. Кирієві самому хотілося прибрати до рук батькову владу, стати необмеженим повелителем у каганаті. А цього можна було досягти тільки через труп старшого брата. Лише через труп!

І досяг, бач. З його ж, Амбаловою, допомогою став необмеженим володарем Хозарії: брата печенігам кинули в зуби, зумисне кинули, щоб загинув у січі, а батька... з батьком ще жорстокіше поквиталися за слабість.

Нащо він повірив Кирієві? Хіба йому, синові хаканбега, не обіцяли влади? Хіба тоді ще, за Овадія, замало було слави? Хаканбегства захотілося... Дурень, дурень. Не міг розгадати куди хилить Кирій, не міг помітити, яка жорстока підступність ховається за тією рябою личиною. Повірив обіцянкам, на дружбу понадіявся. А він і скористався тією дитячою довірою, молодечою схильністю мріяти і сліпнути у мріях... Хитра тварюка. Його, Амбала соратника свого, зумів навіть обманути. Залякав, бач, що Булан не дасть батькового сану, хакан-бегом не зробить по смерті старого. Хто зна, може, й не зробив би. У Булана були свої друзі, свої соратники. Їм обіцяв він, звичайно, і намісництво, і кендархаканство. Але Булан був справжнім витязем. Відважним і чесним витязем. Булан не переслідував би його, лишив би принаймні на чолі загону, великого загону випробуваних у січах комонників. І славу, й багатство лишив би за ним. А цей, Кирій, бач, як повівся з ним: не тільки хакан-бегом не зробив — на смерть прирік свого соратника, свого друга.

А він ризикував заради нього, життям ризикував. Адже батько, може, тільки удавав, що вірить, а насправді розумів, у чому річ, знав, що вони полишили Булана за Уралом. Звичайно, він не подумав, йому і в голову не прийшло, що має справу із звичайнісінькою зрадою, що Кирій і Амбал зумисне не стали обороняти переправи, дали печенігам змогу одрізати загін Булана за Уралом і вирубати до ноги. Так, так, він не подумав, він прийняв відступ Амбала і Кирія за втечу, за неустойку перед навалою печенігів. І промовчав. Заради сина промовчав. Хоч міг би скарати на горло. За втечу з поля бою міг би скарати на горло. Навіть мусив був скарати. Та не наважився. Може, вперше в своєму житті не наважився і порушив суворий закон повинності в хозарському війську.

Кирій розумів це, напевне, розрахував на це, і тому змовився саме з ним, сином хакан-бега.

Амбал зупиняється перед вікном і довго дивиться вдалину, на схід сонця, немовби пробує сягнути орлиним зором через ліси і доли, у

саму Хозарію. Та дарма: одна тільки думка зугарна подолати таку відстань, тільки їй вільно витати над степом, над красенем Ітилем, обабіч привільної ріки.

Чи думав він, що залишить все те, позбудеться влади, багатства, що стане оземственцем, шукатиме притулку в лісах Сіверянщини? Гай-гай, і в сні такого не снилося. Сказав би раніш хтось — висміяв би в вічі, назвав би божевельним. Адже усе так добре йшло, так гарно складалося. Адже було і багатство, і слава. Не тільки своя а й батькова, прадідівська навіть. Хто міг подумати, що він, Амбал, стане убогим оземственцем? Хто міг подумати?! Недаремно кажуть: краще синиця в жмені, ніж журавель у небі. Погнався за великим, а втратив і мале, втратив і те, що мав уже напевне, — багатство, славу, право жити на землі. І все через нього, через Кирія, та ще через розум свій дурний. Так ніби не знав, з ким зв'язується, немовби не відав, що потвори стають неймовірно жорстокими, коли приходять до влади. Без винятку жорстокими! А Кирій — особливо. О-о, Кирій особливо. Мало йому, рябому, смерті брата — на батька зняв руку. Не міг почекати якихось три-чотири літа, не знав нібито, що люди самі незабаром усунуть Овадія. Адже він старий уже був. А в Ітилі не дозволяють старим правити каганатом — у старого розум слабшає, старий мусить поступатися місцем молодому. Так віддавна було, так мусило й бути. Жоден каган не правив державою більше сорока літ. А Овадій був уже людиною похилого віку. Через якихось три-чотири літа Кирій так чи інакше був би каганом. Та він не пождав, бач, і трьох літ, затіяв проти батька змову.

Тоді був саме голод. Двічі підряд не родив риж, не плодоносили сади, виноградники, в степах цілими стадами гинула худоба: ні паші на випасах, ні води в водоймищах — спека неймовірна. Ріка Ітиль — і та зробилася мілкою, зблизила береги.

Повертаючись із походу, Амбал лишився якось із Кирієм сам на сам. Сиділи в наметі і сумно дивилися на перепалих без води і їжі коней.

— Як думаєш, Амбале, — запитав майбутній каган, — звідки всі оці нещастя? І чому тільки на нашу землю? В арабів родить; поляни, сіверяни не відають, що таке засуха. Чому Хозарія страждає? За що і через кого страждає?

Амбал не збагнув тоді, куди він хилить... Але здивувався такому запитанню.

— Як це — через кого? — відповів Кирію. — Всі, напевне, винні. Розгнівали Бога — от і карає за злочини.

Кирій мовчав. Довго мовчав. Потім витяг калиту із золотом і кинув її Амбалові.

— Ти мій друг, Амбале. Тобі одному звіряю таємницю... Нещастя від бога — це так; та винні перед ним не всі. Далеко не всі, Амбале. На землі є люди, які заздрять нашому щастю і мають таємні зв'язки із Богом, накликають на нас лиха. А ми не захищаємо себе молитвами. Нам за походами ніколи молитись. Тож оддай це золото імамові казеранської мечеті і попрохай його, нехай помолиться за мене... Скажи, що я бажаю добра своєму народові.

Амбал не задумався тоді над словами прихильного до нього Кирія — сприйняв їх за звичайнісіньку набожність, за страх перед небом. Не замислився й над тим, чому це Кирій, визнаючи, як і вся знать, іудейство, платить такі шаленін гроші мусульманському духівникові. А через кілька днів жахнувся, збагнувши раптом суть тієї розмови, — через кілька днів по Ітилю пішла чутка, що причиною всіх нещасть є каган! Він — посередник між народом і небом, намісник бога на землі, і посуха ця — його робота: це він ублагав бога покарати народ Хозарії, це він потурбувався про голод!.. Горе! Горе! Каган помщається своєму народові!

Люди спершу не вірили, остерігалися говорити про це вголос, тільки з кревними ділилися новинами, далі набралися сміливості, почали говорити, що Овадій старий уже, що він дивиться в могилу і заздрить людському щастю жити на землі. А тому й помщається на молодших за себе, хоче звести їх у могилу раніш, ніж сам ляже туди.

Пущена з одних уст догадка множилась іншими, із переповненого мусульманським людом Казерана перелітала на східний берег ріки, в палаци самого кагана, і особливо швидко поширювалась серед війська, незадоволеного в ті голодні літа і вірного, як більшість хозарів, ісламові війська. Зрештою вона облетіла й степи, і коли на переповненому волхвуючими людьми торговищі трапився припадок, під час якого прозрілий волхв побачив на небі Овадія, що нашіптував саме богові нову якусь плітку, — народ зібрався воєдино і, переправившись через річку лавою ринув до палацу хакан-бега.

Зворохобилось і вірне колись каганові військо. Всі вимагали смерті Овадія. Ні обіцянки, ні погрози — ніщо вже не стримувало їх. Смерті — і край!

— Цей каган приносить нам нещастя, — кричали передні. — Смерть йому! Смерть!

Хакан-бег не знав, що робити. Він полюбив старого за розум, доброту, він зблизився з ним за довгі літа управління державою. Але до палацу прийшов весь Ітиль, смерті вимагав увесь народ хозарський. А воля народу — закон. Та й безсилий він супроти народу, майже суспільозброєного народу.

Як не благав, як не хитрив хакан-бег, та змушений був віддати Овадія розлюченій юрбі.

Амбал стояв тоді в палаці свого батька, біля відчиненого на майдан вікна і холонув зі страху. Дивився на не бачене досі видовисько і очам не хотів вірити: людину, перед якою нещодавно тремтіли всі, падали ниць, коли з'являлася у полі чи на вулицях Ітилю, і лежали до тих пір, поки каган не зник із поля зору; людину,що вважалася священною, що мала необмежену владу, — цю людину кидали тепер із рук у руки, топтали ногами, хапали за сиве волосся й безжалісно волочили по землі, знову кидали через голови і знову топтали, аж поки із всемогутнього колись кагана не стало криваве м'ясо. Люди немовби помщалися йому за колишню недоторканність, за самочинно присвоєну собі святість — кожен намагався пробитися до кагана, ударити чи хоч смикнути його за бороду, кожному хотілось докласти своїх сил у всенародне покарання.

Амбал не міг дивитися на те видовище. Тремтів і не міг дивитися. Адже це він передав імамові золото, адже той знав його як співучасника вбивства. О небо! Як все це було необдумано з його боку, як легковажно! А коли б імам не взяв був золота? Адже міг не взяти і видати його каганові. Кирій лишився б тоді осторонь. Кирія батько пошкодував би, як його, Амбала, хакан-бег. А з нього, з Амбала, зробили б отаке криваве м'ясо, як із Овадія.

Відтоді він боявся Кирія — та ряба тварюка що далі, то сміливіше втягнула його в страхітливі злочини. І непомітно, підступно, можна сказати. Адже, знав би він, що якась жалюгідна калита золота наробить отакого лиха, нізащо не погодився б передавати її імамові. Ні, ні, нізащо. Де-де, а в сім ділі самому можна було стати на місце Овадія.

Смерть кагана внесла значні зміни. Кирій став каганом. Амбал — найближчим сановником у нього, кендерхаканом. Як на те, пішли дощі, і мало не одразу стала помітною особа молодого кагана. Всі ожили повеселішали — адже кров, виходить, пролита недаремно. Один тільки батько його, старий уже хакан-бег, боляче переживав несподівану і таку наглу смерть свого давнього товариша і друга. Змарнів, осунувся — і дивно: одразу став непомітним у каганаті. Навіть кендерхаканство, нова Амбалова посада, не звеселила його. Махнув рукою і мовчки пішов до себе.

Потім і зовсім зліг. Зліг — і не підвівся більше: помер з жалю та горя.

Минали дні. Вороги Ітилю прочули, напевне, про смерть обох державних мужів і відновили наступ. Хозарські загони ледве стримували їх на Уралі. Потім почали відходити. В такі вирішальні хвилини потрібна була міцна рука, треба було очолити комусь військо. А Кирій мовчав. І сам не виїжджав до війська, і Амбала не призначив на обіцяну колись посаду хакан-бег.

Найближчі сановники його — кендер-хакан і чаушіар — почали вже губитися. Що робити? Як бути? Самим страшно і до кагана не личить іти. Хто зна, як поведе себе Кирій. Адже доведеться нагадувати про загрозу, вдруге доведеться нагадувати про загрозу ратного вторгнення. Чи сподобається йому таке нагадування, по суті, втручання в справи володаря? Чи не розгніває їхнє втручання? Кирій тільки-но примірює калансуву кагана — хто зна, як поведе себе в ній.

Про все говорили між собою каганові сановники, всяк обдумували, всяк примірялися, а йти не зважувались. Тоді чаушіар, оцей самий сват триклятий, вчепився за нього, кендер-хакана, і став нашіптувати, почав переконувати, що він, Амбал, єдиний рятівник Хозарії, що тільки йому, найближчому другу Кирія, і зручно, і вигідно нагадати про наступ печенігів, про загрозу ратного вторгнення в хозарські землі, а то навіть і в сам Ітиль.

Може, Амбал і не послухав би чаушіара, коли б не давня обіцянка Кирія. Адже він запевняв колись — хіба Амбал набивався в хакан-беги, Кирій сам сказав, що зробить його у слушний час своїм намісником. Йому й здалось тоді, що той слушний час уже настав: Кирій — каган, батько — в могилі. Кому ж, як не йому, другові й соратнику кагана, належало бути хакан-бегом Хозарії, хто, як не він, Амбал, мав право на батьківський сан у каганаті, на батьківську владу?

О так, йому здалося тоді, що то був слушний час нагадати про своє право на сан хакан-бега, що то був єдино можливий випадок стати на чолі війська, взяти під свою руку усю Хозарію.

І він наважився. Зумисне одяг те вбрання, в якому батько з'являвся колись до кагана, і не впав ниць, як роблять це інші сановники, а запалив скіпку і стоячи чекав, поки не згорить.

Якусь мить тривала могильна тиша. Каган не міг збагнути, що все це значить, Амбал не смів підвести очі, не смів глянути, щоб пересвідчитись, як поводить себе, що думає про нього Кирій. Стояв босоніж і тупо дивився в підлогу, поки згорить скіпка, поки настане вирішальна мить — сісти, як належить хакан-бегу, поруч із каганом.

Але він не дочекався тієї миті: в палаці пролунав такий несамовитий крик, що Амбал випустив з переляку скіпку і опукою упав каганові до ніг.

Не пам'ятає, що кричав над ним Кирій. Знає тільки, що його вигнано, раз і назавжди вигнано з палацу.

Мов очманілий, біг по численних гранітних східцях і з жахом думав про наслідки невдалого возведення себе в сан хакан-бега.

Дома хотів покінчити з собою, та рука не знялася: щось стримувало його, якась іскра надії жевріла ще в серці.

Однак і надія виявилась обманливою: по обіді каган викликав до палацу і спокійно, як другові, порадив звести рахунки з життям. Де і як, то вже Амбалова справа, але за самовільне возведення себе в сан хакан-бега кендерхакан мусить заподіяти собі смерть.

Амбал не благав і не перечив, не нагадав навіть, що Кирій обіцяв йому цей сан: наказ кагана священний у Хозарії, наказові кагана кожен мусить коритися. І мовчки, не ремствувати.

Та Амбалові й байдуже було: що йому лишалось робити без майна, без сану, без права жити на землі? Але коли виїхав у степ, коли угледів величну заграву довкола сідаючого на обрії сонця, рука мимоволі відвела приставлену до горла шаблю. Відвела і в'яло опустилася донизу.

Як, він, Амбал, бачить оце востанне? І степ із перебігаючою під вітром тирсою, і величну заграву на обрії, — все бачить востанне? Але ж з якої речі? Чому він мусить умерти? Такий наказ кагана? А хто такий каган? Так, так, хто такий каган? Намісник бога на землі? Кирій, отой рябий Кирій, убивця брата і батька — намісник Бога на землі? О ні! Кому-кому, а Амбалові відомо, хто такий Кирій. Коли б це наказував Овадій чи хтось інший, він, може, й послухав би, а Кирію... Кирію не стане коритись. Кирій не вартий того!

Амбал рішуче вклав у піхви відточену для власного горла шаблю і пішов до коня. А через якийсь час скакав прямо на заграву, навздогін сідаючому на обрії сонцю...

(Далі буде)

(КС. Фото)

При реорганізації зміни кабінету премієра Дж. Діфенбейкера по останніх виборах, перенесено бувшого міністра горожанства й іміграції, пані Еллен Фейркло на пост генерального поштмайстра.

(СП. Фото)

Міністром горожанства й іміграції зістав призначений Ричард Бел, 48 років, посол з округи Карлтон, бувший парляментарний секретар міністра фінансів.

TALKING IT OUT

by Isidore Gorecki

I. Introduction

We have known for a long time that there is much we can learn from a "problem person". His problems are only an exaggeration of many that we experience, sometimes with pain, every day. He may appear to be eternally in conflict or avoiding conflict. His emotional reactions may be too uncontrolled or too rigid. Moreover, fear and anger may play too large a part in all his relations with people. He may be altogether too ready to criticize, to blame, to belittle, and yet cannot himself tolerate criticism.

However it is only as a "static" figure that he has aroused our interest. We know him as an individual with a problem that he cannot master. We have scarcely realized that this same individual, once he goes at his difficulties and begins to resolve them, can teach us much about the mind's health. It is during this transition period that much has been discovered about the qualities which distinguish a mentally healthy person from one who is ill.

An acute emotional disturbance always has some effect on the speech of the person who suffers it. We all know this from experience as in anger we have always to watch our words. What is true of ourselves is more closely true of the problem person. He may be so inhibited that he cannot express what he feels. Or the words may come out in angry tirades or nervous outpourings without much meaning. Once we realize the close connection between feeling and speaking we will cease to be surprised at the stress psychotherapy has put on "talking out" as a method. The ability to explain any experience logically and rationally is the best sign that a person who has been mentally ill is on his way back to mental good health.

II. The Importance of Language in Psychotherapy

Modern psychotherapy has established that the individual who is torn by inner conflicts tends also to be the one whose lines of communication with other human beings have broken down. In primitive times words themselves were thought to have magic potency. In psychotherapy words are also important but not because of magic ends. Words serve therapeutic ends when they bring back within the frame of the conscious understanding "lost" experiences and feelings which have shaped his reactions to life without knowing that they did so. Words are also tools by which the patient as he moves toward health builds a new concept of himself, of the life he can reasonably lead, and of the world around him and the people in it.

Perhaps no method has ever been so misunderstood. Moralists claim it licenses people to enjoy their own obscenities. They are dubious about a method which does not provide for an authority that can point out how wrong these thoughts and actions are. Ordinary people shake their heads at a method which seems to give all the breaks to the self-pitying or self-magnifying talker. Practical people feel it is all nonsense. They feel there is nothing wrong with the neurotic that hard work won't cure.

III. Man Is a Talking Animal

This means that man has a peculiarly intricate relationship to the world-one that adds to sensory experience the further relationship of conceptual experience. To the extent we are human we live by thinking, and we think in words. A disordered life, one with unhealed emotional conflicts, is one in which attitudes and behaviours are repeatedly dictated by states of feeling never made explicit in words. A disturbed person still does the talking, probably more than his share, but his talking has nothing rational to do with the case.

Our rational use of words and our dependence on them can be illustrated in various ways. We have often observed a mechanic, putting together an intricate machine, repeating aloud what he is doing as he attaches one part after another. In learning a new subject we find that the vocabulary must be mastered first. Again we feel better when we express our brooding or resentment in words. Very often, too, a problem becomes clarified after it is discussed with somebody.

Further evidence of the importance of speech can be found in various types of loneliness. A person who has no one to talk to over a long period tends to become queer. To the amusement of his neighbours he may adopt the habit of talking out loud to himself, a habit which shows a desperate effort to keep life rational. Many people substitute writing for speech, a device many adolescent girls use in keeping a diary. Another example of loneliness is the immigrant. Excluded by language from normal companionship he very often made to appear ignorant and stupid.

IV. A New Way of Estimating Emotional Disturbance and the Talking Out Method of Psychotherapy

A human being is a disturbed personality to the extent his conscious self is a puppet of his unconscious. If he does things without knowing why, and if these actions are such that they keep him on bad terms with himself or the world around him, he is in a clinical sense "disturbed". His characteristic state is that of being divided against himself. The effort he makes of holding himself together is so consuming that he has no energy left for the shared experiences. What is it within an individual that can drive him to his own defeat? It appears to be some undigested emotional experience that has never been put into any words that could bring it within the frame of conscious understanding. Such an experience is both for gotten and unforgettable, forgotten in the sense that it is lost to conscious memory; but unforgettable in the sense that it never stops to exercise an influence on an individual's attitudes and behaviour.

Most of our disruptive experiences date from childhood. Every child is under a double handicap when it comes to mastering his experiences. In the first place, he feels long before he gains adequate words to turn feelings into knowledge and understanding. Hence many of his earliest experiences are lost to consciounsness without words to trap these experiences into memory. Secondly, his helplessness makes it emotionally impossible to use words which might threaten his relationship to those on whom he must depend. None of us wholly escapes the hazard of undigested emotional experience. Too often we feel ourselves hostile to some stranger whom we have never met before. We may search for our unreasonable dislike and suddenly realize it is due to a mannerism which reminds us of someone who teased us cruelly when we were young.

V. The Aim of Psychotherapy

The aim of psychotherapy is to create a situation suitable for the rediscovery of lost experiences. The atmosphere of such a situation must be

(a) free from sensoriousness and reproach
(b) free from any suggestion of what the therapist would like the patient to say and feel
(c) free from any authoritarian advice
(d) one in which the patient sets the pace.

If the experience is succesful the patient puts into words a deeply significant part of his life about which he has never made a clear statement to himself or anybody else. Once this happens he can begin to see himself and his problem in proportion, and to live with what he sees,

VI. What Is Our Debt To These Problem People?

1. They have given us an insight into the relationship between the power to put experience into words and the health of the mind.

2. They have taugth us that emotions repressed in pain and fear are lived with in longer and more hopeless pain and fear unless they are brought back into consciousness where they can be dealt with more rationally.

3. They have also taught us that an environment which is to promote emotional health must be one in which the human being can think and speak without constant fear of rejection and punishment. It does not mean that we should duplicate entirely in our daily experience the permissiveness of the therapists office but it does mean that an individual should not be so fearful of people around him that he will never dare to say aloud what is in his private mind.

VII. The Consequences For Education

An adequate power to express oneself is an indispensable tool of our understanding and self acceptance, and of rational contact with the world around us. This being so, one of the prime aims of education must be to help the individual to establish a happy and effective relationship to life through words.

a. The Home

1. A parent must with love and constancy accept the child, with all his unschooled emotions and behaviours, so that he can get through the first critical stages of life without repressing his feelings beyond later reach.

2. Even after the child is using words, he will often be wordless in the presence of his own strong feelings, and the parent can help by phrasing for him what his confusion and limited vocabulary make impossible to do.

3. The parent can also help by listening with respect often enough so that the child will learn that it is worth while to express ideas.

4. The parent can create an atmosphere in which the child hears words that have in them strong beauty and truth.

The child who grows up in a home where words are mediocre may never know the beauty of words. He is handicapped from the start if his parents' words are petty scoldings, small interests, chronic discontents, and timid wondering about what the neighbours will think. Because of his hunger for beauty in words he may become vulner-

THE UKRAINE'S FAMOUS WANDERING PHILOSOPHER

By Honore Ewach

How out of place would Hryhoriy Skovoroda be if we insisted on placing him, as a philosopher, beside Stuart Mill, Herbert Spencer, Descartes, Pascal, Kant, or Hegel! He would not, however, have minded chatting with Jean Jacques Rousseau. (No doubt, they would have chatted beautifully in Latin.) Socrates would have liked the simple and natural ways of life of Skovoroda. He and Rama Krishna of India would have been glad to meet Skovoroda, if all three of them lived in the same century and country. Emerson, no doubt, would have been very much interested in Skovoroda's ideas, had he a chance to read his works, but, most likely, he would have been perlexed a little by Skovoroda's flute and his habits of a wandering pholospher.

In short, Skovoroda was unique as a European philosopher. He was a well-educated and well-read man. He knew several ancient and modern languages. He could converse fluently and even write poetry in Latin. He conversed with his countrymen in Ukrainian. But he wrote his philosophical works (which came off the press in two thick volumes in Kiev last year) in the scholarly language of his time, that is of the second have of the 18th century. He carried his well-thumbed Bible in Hebrew wherever he went. He knew well most of the Greek and Latin classical authors. No doubt, the works of his prominent French contemporary, Jean Jacques Rousseau, were known to him, too. They were both wandering philosophers. In fact, Skovoroda and Rousseau were very much alike. Both of them were welcome at homes of the liberal-minded squires and landlords. Skovoroda was at home also among the common people.

Skovoroda was often seen sitting on the willage green surrounded by the Ukrainian villagers, teaching them that there is a divine spark in each of them, no matter how humble is man's place in life. He taught them to be always concious of their human dignity, as the children of God. He told them to be freeminded, always ready to learn. "A man who is asleep, though he looks like dead, by and by will wake up", he would say significantly to his audience, having in mind his native country's sad plight, for he was certain that the Ukraine would in time resurrect again as a free and independent country.

As a wandering philosopher, Skovoroda was very much like Socrates and other ancient Greek philosophers. And even now he would have been treated by the people of India as one of their "senyasins" — the wandering holy men.

But it would have been ridiculous to ask Skovoroda to take Kant's place as a professor at the Koenigsberg's University and to spend most of his time in a library, with musty old books. He would have been chilled to death in Herbert Spencer's place as a cabinet philosopher. He would have been bored to death even with Voltaire's high society friends.

Skovoroda stuck fast to actual life. He liked the bright warm sun and the kind heart of his rustic but intelligent and artistic Urkainian villagers more than the books and the cold and abstract reasonings of the bookish philosophers.

Only the genial civilization of the sunny Ukraine could have produced a philosopher of Skovoroda's simple, kind, and profound nature. According to Skovoroda, if we let the Universal Wisdom speak and act through our hearts, we shall attain our highest development and live our life as a continual joy and happiness.

---

able in adulthood to the pied piper music of a demagogues voice. Whatever might be said about the demagogue he is one who knows how to make life dramatic in words for multitudes of people who have been unable to make it dramatic for themselves.

b. School and College

In school and college, as well as the home, he should be helped into a serviceable familiarity with language serviceable in that it helps him to say what he deeply cares about saying, and that it extends his awareness of life by helping him to understand, evaluate, appreciate and apply what others, living and dead, have to say to him.

c. Society

Emotional balance and the mind's vitality are promoted whenever the individual is given a fair chance to say his say — whether

(1) he is a child full of experience or at odds with his parents, or

(2) he is a factory worker with suggestion or grievance, or

(3) he is a citizen disturbed about public policies or creatively interested, or

(4) he is the representative of one nation with a point of view he wants to make clear to the representatives of other nations

In conclusion we should remember that words are medicine that can make us whole, and keep us whole — when they are the right words, about the right things, spoken with the right intention.

Відбулася конвенція Канадійської Національної Жіночої Ради

Цьогорічна конвенція Канадійської Національної Жінічої Ради, з черги 69 відбулася в червні від 11 - 15 у славнім історичнім місті Галіфаксі, провінції Нова Скошія в приміщенні Dalhousie університеті.

Конвенція була надзвичайно успішна, на якій було присутніх 135 делегаток, включаючи представниць домініяльних організацій, делегаток відділів Жіночої Рад, Провінціяльних Жіночих Рад, голов ріжних комітетів та гості учасниці.

В програму конвенції входили звіти діяльности Ради, звіти ріжних комітетів та наради над новими проєктами праці (подані нижче в резолюціях).

Підготовкою до конвеції на місці найбільш займався відділ Жіночої Ради Галіфаксу, Провінціяльна Жіноча Рада в Новій Скошії та інші відділи Ради в цій провінції причинилися до її успіху — фінансово і соціяльно.

Льокальна Жіноча Рада (відділ) у Галіфаксі є одинока зі всіх льокальних Жіночих Рад в Канаді, що має свій власний будинок, який дістався у спадщину від одного з горожан Галіфаксу. Був ним Джордж Райт, видавець. Він цікавився добродійними та релігійними установами. Бачив, яку корисну працю виконувала Жіноча Рада в Галіфаксі. Поїхавши до Англії 1912 року і там у своїм завіщанні записав цей триповерховий дім для організації, який, скоро по його смерті перейшов на власність Жіночої Ради.

Дуже цікавим та імпонуючим є те, що відкриття конвенції КНЖР відбувається так урочисто, що настроює її учасниць так гарно, сповнює їх почуттям поваги до кожної справи,

Світлина взята під час конвенції КНЖР в Галіфаксі: Зліва направо: Єлисавета Шелепюк, Галя Гнатишин, Саул Гейс, голова КНЖР. і Катерина Міськів.

викликує пошану та підносить настрій. І так рано в понеділок 11 червня відкрила ділову сесію голова, пані Саул Гейс, а щойно вечером відбулось урочисте офіціяльне відкриття в Нова Скошія готелі, по відкритті вечеря, на яку крім учасниць конвенції запрошено визначних представників урядів — провінціяльного та муніципального, та представників різних організацій.

Конвенція відбувалася через пять повних днів, на якій було багато цікавих звітів, соціяльних прийнять та оглядин історичних місць та інституцій. Найбільше часу було присвячено змінам статута КНЖР. та 17-тям різних резолюцій (поміщуємо їх в цілості понище).

Офіціяльною делегаткою від Союзу Українок Канади була Катерина Міськів з Едмонтону, яка рівночасно є заступницею голови Пров. Жіночої Ради в Альберті. Дві інші українки, обидві членки Союзу Українок Канади, делегатки відділів Жіночих Рад: пані Галя Гнатишин — заступниця голови КНЖР. і голова Саскатунської Жіночої Ради, пані А. Шелепюк, бувша голова Жіночої Ради у Форт Вілліям, Онт.

Два головних проєкти ухвалено на 1962 рік — так званий, Freedom from Hunger (помогти економічно розвинутись бідним країнам) і Safety Belt Campain (охоронні пояси для пасажирів в автах).

Рішено також розглянути можливости купна власного дому в Оттаві, де було б і приміщення для Лейді Абердін Бібліотеки.

Слідуюча конвенція Канадійської Національної Жіночої Ради відбудеться в Бенф, Альберта 4 - 10 червня 1963 р.

З'їзд Інтернаціональної Жіночої Ради відбудеться в Злучених Державах Америки, у Вашінґтоні в днях — від 19-го червня до 1-го липня 1963 р.

Катерина Міськів

RESOLUTIONS PASSED AT NATIONAL COUNCIL WOMEN OF CANADA CONVENTION, HALIFAX, N. S. JUNE 11—15, 1962.

1. *Breathalizer and Blood Tests* for drivers of motor vehicles — that council examine the necessity and feasibility of the enactment of a law which shall make it necessary for the applicant for a car license to give consent to such tests as shall be required by the officers of the law. (Such law is in force in New York State, U.S.A.).

2. *Tax on Margarine* — whereas the 11% sales tax on margarine is unjust to Canadian consumers, particularly to those with lower incomes, and that it no longer serves the purpose for which it was instituted — resolved that the N.C.W.C. urge the removal of the 11% sales tax on margarine.

3. *Income Tax of Employed spouse*: Resolved that section 21(2 and 3) be repealed and the act amended to provide that a spouse receiving remuneration for actual service, not exceeding that customarily paid for that type of work, be able to report this as a separate and taxable income and that it be deducted from the taxable income of the employer spouse. (This refers to small business, where usually the wife acts as bookkeeper, stenographer, clerk, etc.)

4. *Statement of Interest Rates*: That Council urge the Federal Government to exact legislation that would force all leaders to state clearly on the contract how much they charge for a loan in terms of *simple annual interest;* this to apply to all loan companies, including banks and all firms selling under instalment payments or other credit arrangements.

5. *Study of French and English*: Whereas French and English are the two official languages of Canada; and whereas facility in the use of both languages is necessary to the development of a true understanding between the French speaking and English speaking Canadians, etc., that National Council urge its provincial and local councils to ensure to every Canadian the opportunity to become bilingual by encouraging and supporting students and teacher exchanges, the use of language laboratories, etc.

6. *Women on Board of Broadcast Governors*: Whereas the women of Canada comprise a very large segment of the listening and viewing audience of radio and television in Canada, and whereas the listening and viewing of the children is generally controlled by their mothers, etc., resolved that the N.C.W.C. request the Government of Canada to appoint not fewer than four women to the Board of Broadcast Governors. (At present there are 14 men and 1 woman.)

7. *Nuclear Tests*: Whereas the N.C.W.C. since 1957 has emphasized the great possibilities of the uses of atomic energy, not for war but for peaceful purposes; and whereas the N. C. W. C. shares with the rest of the world mounting apprehension of the increasing size and frequency of the tests of nuclear weapons — Be It Resolved that the N.C.W.C. encourage the Govt. of Canada to continue to do everything possible, through the United Nations to emphasize the necessity of checks and controls of nuclear weapon testing;

and Resolved that the N.C.W.C. urge the International Council of Women to request the National Councils of Women in federation with it to urge their governments and through their governments the United Nations, to establish such effective checks and controls.

8. *Air Pollution*: Whereas air pollution has become a grave health problem in all large cities and is destined to become more serious in proportion to population increase unless adequate measures are taken to control it now, and whereas exhaust fumes from internal combustion engines contribute increasingly to the deadly fumes, polluting the atmosphere, etc... that Council urge the Prov. Govts. to exact such legislation as would be required to prohibit the operation of any internal combustion engine which is not equipped with a device that will reduce air pollution from exhaust fumes by not less that 30%.

9. *Leprosy*: Whereas there are 16,000,000 human beings afflicted with leprosy in the world and whereas most persons afflicted with leprosy can be cured of the initial disease at the low cost of $3.00 per person, ...resolved that the N.C.W.C. urge the Centennial Committee of the Federal Govt. of Canada to undertake an assault on leprosy, and that Canada through the World Health Org. assist in supplying funds to eradicate leprosy throughout the world.

10. *Stateless Persons*: Whereas there are many persons in the world who are refugees and some who are stateless, etc... Resolved that the N.C.W. C. urge the Federal Govt. to allow the entry into Canada of refugees, including stateless persons on the basis of humanitarian immigration, providing that they are able to qualify for citizenship in every other way.

11. *Liaison Officers in regard to persons of Indian descent*: Whereas despite the Canadian ideal of multicultural democracy and the contribution which the native people of Canada can make to our society, Indians leaving the reservation are meeting with a high degree of resistance from non-Indian community. Resolved that the N.C.W.C. urge the Govt. of Canada to place greater emphasis on preparing communities throughout Canada for receiving people of Indian descent, and, with this end in view, to select civil servants with special training and qualifications to act as liaison officers.

12. *Loans for Renovation*: Whereas renovations preserves the life of older homes and acts to rehabilitate areas and prevent blight, provides needed employment, etc., Resolved that the N.C.W.C. request the Minister of Public Works to make N.H.A. Loans available for renovation and rehabilitation of older residences on the same terms and conditions as apply to new home construction.

13. *Obscene Matter*: Whereas under Article 150 of the Criminal Code of Canada it is an offence to make, print, publish, distribute, circulate or have in one's possession for the purpose of publishing, etc., and whereas there is evidence that some such obscene matter is being printed, etc., and whereas the present definition of obscenity (i.e., undue exploitation of sex) is more difficult to apply than was the Hickman Rule (i.e., a tendency to corrupt and deprave those into whose hands it may fall), and whereas the enforcement of the law in respect to article 150 of the said Criminal Code is difficult without the full cooperation of the general public, ..that N.C.W.C. urge its Prov. and Local Councils to bring to the attention of their local police authorities the existence of any such matter believed to be obscene.

14. *Water Pollution*: Whereas clean water is essential to the health and welfare of the Canadian people, and whereas the domestic, agricultural, fishing, wildlife, recreational uses, and industrial productivity are threatened because of the pollution of our streams, rivers and lakes, etc. Resolved that the National Council urge local and provincial councils to proceed where indicated in their respective areas as follows: (a) sponsor a programme of community education to emphasize the urgency of the problem, and (b) urge immediate action from municipal provincial, and continued research by government and industry, etc.

15. *Identification Discs*: Whereas under the Emergency Measures Act, the Federal Govt. is endeavouring to give protection to its citizens in case of Nuclear Warfare, and whereas all disasters, such as explosions, floods, etc. come under the Emergency Measures Act, and whereas the blood type of people varies and many people are susceptible to certain drugs... Resolved that N.C. W. C. ask the Federal Govt. to consider registration of all citizens in order that an identification card may be given them, stating their name, address and blood type, etc., and this card to be worn at all times by the citizens.

16. *Income Tax deduction in respect to household assistance*: Whereas many women are sole support of themselves and of their dependents, and

whereas such women must be replaced in the home by paid household assistance, and whereas salaries paid to such household assistants are not deductible for income tax purposes, resolved that N.C.W.C. request the Federal Govt. to amend the Income Tax Act to make the same deduction permissible for a household assistant as is now allowed for a *full time servant.*

The President informed the meeting that a resolution on *slavery,* originating with the International Council of Women is proposed to this meeting by the Committee of Officers with the request that it be dealt with as an Emergency Resolution. (Voted and Carried).

RESOLUTION — proposed by Great Britain and seconded by Canada —

"The Executive Committee of the International Council of Women, meeting in Rome in May, 1962, urges its National Councils to press their Governments:

1. To sign and ratify the U.N. Convention on the abolition of slavery;
2. To give the additional information required under Article VIII of the Convention.

Further, the International Council of Women urges that an Ad Hoc Committee of Experts be set up by ECOSOC (U.N.) at its meeting in July 1962 to examine the world wide position regarding slavery. Carried.

* * *

ELECTION OF OFFICERS FOR 1962:

President	— Mrs. Saul Hayes,
Vice Presidents	— Mrs. Russell Clark,
	Mrs. H. H. Steen
	Mrs. J. Hnatyshyn
	Mrs. F. H. Underhill
	Mrs. H. A. Ricker
	Mrs. E. H. Spinney
	Miss Margaret McIrvine
Record. Secretary	— Mrs. W. A. Wood
Corresp.	— Mrs. F. A. Duminy
Treasurer	Mrs. S. M. Milne

CHAIRMEN:

Arts Letters	— Mrs. P. H. Woycenko
Economics	— Mrs. W. A. Riddell
Education	— Mrs. B. W. Walker
Films	— Mrs. Jas. Atchison
Health	— Mrs. C. W. Mellish
Housing & Community Plan.	— Mrs. A. F. Brown
International Affairs	— Mrs. Geo. Klinck
Laws	— Mrs. A. D. Beirnes
Migration & Citizenship	— Mrs. R. Creighton
Radio & Television	— Mrs. W. E. Colpitts
Social Welfare	— Mrs. Colo Watt
Trades & Professions	— Miss Claire McAuley.

NOTE: Other chairmen were appointed later by the Executive.

Др. Дмитро Бучинський

Рецензії

ЗАПАШНІ „ХРИЗАНТЕМИ"

„Я пишу казку про себе. І все є так, як було все — і все діється там... І ніде не діється... І ніщо не діється. Казкою-сном — я сама... І сьогодні, як тоді — цвітуть хризантеми, сніги біліють..."

Уляна Кравченко

Може хтось сказати, запашних-пахучих хризантем нема. Помилка. Такі хризантеми є, а пахнуть вони таки нашою, сьогодні можемо сказати вже — стариною, можливо навіть відмерлим світом, але таким гарним і приманливим, що хвилинами дійсно хочеться ридати, як за втраченим раєм. Це „ХРИЗАНТЕМИ — повість" Уляни Кравченко (Юлії Шнайдер, 1860—1947), нашої найбільшої поетки по Лесі Українці, поетки-громадянки й прозаїка-громадянки, якої талант може навіть трохи пригашений тяжкими ударами життя, яких причиною були таки ми. Тут не є важне — ми, сьогоднішнього, бо ще є ми — минулого й ми — майбутнього. Уляна Кравченко багато натерпілася від чужих, але немало кривд зазнала таки від своїх. Про поетку-письменницю радимо прочитати дуже гарну й добру, хоч і незакінчену студію Ірини Книш: „Три ровесниці", Вінніпег 1961.

Автобіографічна повість Уляни Кравченко „Хризантеми" появилась друком у нашому заслуженому видавництві Миколи Денисюка в Чікаго. Позначена вона 1961 роком. Видана дуже культурно. Літературний і мовний редактор Роман Завадович, мистецьке оформлення Оксани Мошинської. Воно надзвичайно вдале: на чорному полотні (оправа книги) сріблом тиснені хризантеми зі заголовком книги. Текст книги збагачений світлинами авторки, які, на превеликий жаль, через невідповідний папір — зле репродуковані, хоч книга видана на доброякісному папері. Зовнішня сторінки книги — одна з найкращих. Друкована вона в друкарні видавця. Має 313 + 1 сторона, розміру 18,5 x 13 сант.

„Хризантеми" — це одна з найцікавіших автобіографічних повістей у нашій літературі. Жаль, що вона нам дає картину тільки перших 17 років життя поетки-письменниці і кінчиться тим моментом, коли вона прощається із рідним Миколаєвом над Дністром і їде до Львова, щоб здобути звання учительки. А вона мріяла про вищі студії навіть у Швайцарії. Її ровесниці мріяли про чоловіків на високих посадах, а вона про науку. Хоч сама авторка говорить: „Я належу більше до пісні-музики, слова не висловлюють переживань...", то все таки треба ствердити, що дійсно її слово дзвінке й музичне, ціла книга густо перемережана музично-поетичними картинами, але, таки обмеженим людським словом спромоглася вона висловити найніжніші і найвищі людські переживання. „Хризантеми" — читаються одним великим запалом. Часом людина навіть задихується, що значить, книга написана щиро, від душі з додатком усієї ніжности жіночого серця.

Ще маленькою дитиною Уляні Кравченко „здавалося, що поети — то окрема каста. Поезія — таємний обряд. Творчість — об'явлення..." І їй добре здавалося, і тим відчуттям дитячої поетичної душі вона залишилась вір-

ною до кінця свого життя. Тричі жаль, що вона тієї казки життя не продовжала. „Хризантеми" — це дуже інтимна повість з життя самої письменниці. Ніякий біограф не може її поминути. Без цієї інтимної сповіді навіть досить тяжко розуміти дальший хід її життя. Це означало б, що „Хризантеми" мали б свою незаперечну вартість лиш для літературознавців. Це є правда, але ще не вся, бо книга залишиться всевартісною і для нашого історика-дослідника нашого безумовно цікавого XIX сторіччя, зокрема в галицькому побуті. Роман Завадович твердить, що вона цікава також і для наших дослідників психологів. І це незаперечне, оскільки в нас знайдеться мистець психолог, що хотів би попрацювати над такою темою, як психологія нашого народу в минулому сторіччі, яке було для нашого народу незвичайно тяжке, переломове.

Авторка сама говорить, що вона описує ті часи, коли „без щастя можна було бути щасливим". Це щастя юних літ, років казки, не дивлячись навіть на їх труднощі. Авторка його цілком не намагається підмалювати. В такому її не можна посуджувати, не заперечуючи їй права дивитися і сприймати життя так, як вона його бачила, як воно переговорювало в її душі. Вона нам зраджує навіть дуже інтимні епізоди з життя своєї великої родини, і саме ці епізоди мають для нас вартість історичного й психологічного характеру. Було б великим непорозумінням, коли б не розглянулися і в тому цікавому середовищі в якому жила Уляна Кравченко. Це переважно родинний Миколаїв і частина нашої Бойківщини; все переважується в її творчому дусі. Вона нічого не потребує видумувати, бо все само кидається у спостережливе око. Вона тільки закріпляє його вдумливо на папір, як мистець фотограф на плівку своєї камери.

Багато у книзі інтимного, часом її сторінки мають запах романтизму, сама письменниця признається, що її „голос занадто віддає хвилювання душі, оповідати чи то читати для інших вона не може", часом дійсність і фантазія єднаються в одно, але незаперечне, що з неї прекрасний і цікавий оповідач. Саме тому „Хризантеми" можемо назвати хвилюючою повістю, перемережаною також непідкупною жіночою щирістю. Давноминулою — хтось скаже. Хай буде так, але з другої сторони за нею тужить наша душа навіть сьогодні.

Гуманність-людськість-людяність аж переливається сторінками „Хризантем". „Поміч цим бідним — це не тільки наше завдання, повинність, — це служба Богові. Щастя, коли можемо працювати у громаді і для громади. Людина почуває себе добре, коли знає, що її праця пожиточна для загалу для народу. Треба тільки працювати, без огляду на те, чи хто після нас схоче доповняти нашу працю. Нам треба працювати, практикувати, скласти перед власним сумлінням іспит тихого патріотизму, милосердя..." Це слова під якими щирий гуманіст і щирий патріот підпишеться сьогодні. Знаємо, що письменниця ідею цю здійснювала ціле своє життя. Закинути їй тільки „великих слів — велику силу" — ніхто не має права, хоч такі намагання є навіть сьогодні і то серед нас — свобідних людей на чужині. Рідко хто міг так гордо сказати, як саме сказала Уляна Кравченко: „Творити треба себе — зі себе... Відкинути, що нам накинули чужинці. Відкинути чужі думки, бути собою, знайти свою власну ідею! „Вона творила, вона створила! Може воно ще недоцінене, але прийде час, що цю велику жіночу постать у нашій літературі і нашому житті, в боротьбі за українську душу — Уляну Кравченко належно оцінять.

Розкішна мініятура: „Церква на Ясній Горі... Величаве Богослуження залишає незабутнє враження. Наша Ясна Гора Гошівська — джерело сили народу. У тяжкі хвилини люди черпають тут силу: з глибини релігійного чуття складають поклони Матері Божій. Молитва тут жива, вона є тут правдою, не тільки формою, є піснею душі... У святості нашого Богослуження, у звуках бойківських пісень, що їх співали лірники, тонула зовсім душа дитини — і з її глибин добувалися сльози-перлини, що настроювали до творчости, що були силою й талісманом у боротьбі з чужими впливами. У хвилини молитовної екстази появлялася свідомість, що тут молиться моя мати й бабуня, що давніше молилися тут їхні батьки, а перед сотнями літ молилися тут мої предки. Так будуть молитися і наші нащадки. І відчувається вічність своєї віри, і відчувається невмирущість народу..."

Багато сторінок „Хризантем" перемережані щирим молитовним настроєм, тихим, але сильним, як скали Бескидів патріотизмом. Подекуди Уляна Кравченко сама, як християнська жеркиня творить чудову молитву за свій нарід. Ось один зразок: „Не дай, єдиний Боже, щоб погасло споконвіку палаюче тут вогнище-ватра, не дай, щоб злі демони вирвали з душі народу символ сонця! Нехай тінь лихого провідника не закриває йому світла-Бога. О, Господи, поглянь на виноград, який насадила Твоя десниця!... Дай тим бідним людям провідника, що сам зберігає правду й закон любови, що дбає про славу й добро народу!"

Ми дійсно повинні гордитися, що „Хризантеми" Уляни Кравченко перетривали тяжкі бурі життя, щасливо проникнули разом з нами на чужину й побачили світ. Треба нам щиро радіти їх появою і подякувати видавцеві, що не жалів ні труду, ні гроша на їх видання. „Хризантеми" не повинні залежуватися на наших книгарських полицях, а тому гаряче поручаємо їх нашим читачам, а зокрема читачкам. Дивно й просто незрозуміло, що вже рік, як книга появилась друком, а її появу загадково й несправедливо промовчують. Коли вже навіть Уляна Кравченко своїми прекрасними й запашними „Хризантемами" не може задоволити, то взагалі не знати: що нас може задоволити?

Мадрід, у жовтні 1962 Р. Б.

НОВЕ ПИСЬМЕННИЦЬКЕ ІМ'Я

З радістю хочеться сказати, що це ім'я жіноче, а належить воно Олені Василевій. Хоч авторка вже друкувалася по журналах і часописах, але там вона скоро загубилася. Зараз, окремим виданням появилося її оповідання „МОРЕ ЖИТЕЙСЬКЕЄ". Книжка появилась у Видавництві „Життя" в Нью Йорку 1962, друкована в „Іст Сайд Пресс" у Нью Йорку, на доброму папері, обкладинка мистця Сергія Кіндзерявого-Пастухова, передмова Богдана Кравцева. Сторін 70 + 2 несторінковані, розмір 20,5 x 13,5. Назагал — видання чепурненьке.

Сюжетово „Море житейське" можна трактувати навіть дуже простеньким оповіданням, не заперечуючи симпатичного розповідацького таланту Олени Василевої. Побралися небожата, сказав би Шевченко, Анатоль — режисер театру й Галина — чудесне сопрано зі сільської закутини. Обоє працювали — захоплювалися працею, а трохи собою. Прийшов арешт Анатоля, сибірське заслання, відмороження рук, лічниця і, по п'яти роках —

поворот до дружини. Нова хвиля життьового моря, той раз жорстокої війни: Анатоля покликали на оборону зненавидженої „родіни", а Галина залишилась, той раз уже з маленьким сином, серед лютішої нужди, як була московсько-большевицька — німецької. „Все якось переплуталося — стверджує авторка. Часом важко було розпізнати, де чия рука діяла. Заворушились українці; організувалися ті, що мріяли про самостійну державу. Здавалося б, що окупанти мусіли б, у своїх власних інтересах, ці антикомуністичні угрупування підтримувати. Та ось трапилося, що досить відому на все місто родину свідомих українців-патріотів, які включилися в будування культурного життя на уламках комунізму — заарештувало ґештапо. Забрали батька, трохи згодом матір, а ще пізніше їхню молоденьку доню. Старенька бабуся носила для них передачі, та вона була така квола, що від вітру валилась. Одного разу їй сказали, що передач вже не потрібно приносити. Другого дня бабусю знайшли мертвою в хаті. Надія, якимсь чудом—тримала її. Коли все втратила — вмерла..." До голоду й холоду ще було додано нове лихо — люди знову тремтіли, побоюючись арешту, безправ'я, так само, як і за комуністів...

Не було сумніву, що сов'єтські аґенти пробилися до керівних німецьких установ. Помітна була наявність російських (краще навіть звучить московських, Д. Б.) та фольксдойчерських дорадників, що діяли проти українців, використовуючи свої впливи...

Крім політичної боротьби — була ще й інша — за шматок хліба... Жорстокі були часи... Переможеним завжди горе... НКВД чи Ґештапо — однаково ллється кров українська, вимирає нація, її цвіт... Були й такі, що полювали за хлібом в інший спосіб. У присмерку дожидали тих, що верталися з зерном, підступно вбивали їх, захоплюючи їхні харчі. Людина людині була ворогом..."

Це один, добрий кадр — „Моря житейського" Олени Василевої. Їх в оповіданню багато, всі вони дуже згущені. Вони реальні й психологічні, в чому криється мистецька вартість і їх, і цілого оповідання.

Полон Анатоля, щасливий поворот до хати, щоб рятувати їх — дружину й сина. Щасливий поворот, бо десятки, а може навіть сотні тисяч, хоч попали в полон — вже ніколи своїх родин не побачили.

„Їдуть у невідоме, залишають землю батьків своїх, а вона, ця земля, міцно їх притягала, прив'язувала ще з діда-прадіда, що на цій землі сиділи... Біль то терпкий, коли, проти свого бажання, від рідної землі відриватися... Це те саме, коли живі нерви рвати безжалісно..."

Людям попереплутувалися і повривалися шляхи життьового моря.

Олена Василева мандрує за своїми героями оповідання — Галина, Анатоль і Валерик — ще довго по чужині. Переживає з ними всі страхіття. Вкінці, справу вирішено: Галина й Валерик їдуть (також в постійному товаристві смерти) до дядька, до Болгарії, а Анатоль мусить залишитися на службі. Закінчиться війна й вони розшукаються... Нездійснені мрії тисячів тих, що пустилися в мандрівку по розбурханих хвилях житейського моря.

Транспортовий потях спеціяльного призначення. „Батько встиг прибути ще до того, як потяг мав вирушити... Був на коні біля вікна. Ще раз поцілував дружину, сина, розмовляв з ними, намагався жартувати, щоб їх заспокоїти.

Потяг сіпає. Вирушає.

Верхи на коні, батько супроводжує їх...

Потяг прискорює ходу, батько натискає остроги...

Ще бачить, як у Галини покотилася сльоза й застигла на обличчі. Бачить рученята, що тягнуться до нього.

Син хоче ще побачити тата й вихиляється... Брунатна в'язана шапочка вилітає у вікно...

Потяг зникає...

Батько спиняє коня там, де лежить маленька шапочка...

Піднімає її, притуляє до себе, і почуття чогось страшного, що вже виправити не можна, охоплює його..."

Це останній кадр „Моря житейського" Олени Василевої.

Недоспівана пісня — скаже хтось. Ні, вона доспівана до самого кінця.

Може не так, як ми хотіли б. Але це вже не вина письменниці. Це ж удари хвиль „Моря житейського", а вони безжалісні, не щадять нікого.

Книжка дійсно читається з повним духовим задоволенням. Мистецтво слова письменниці — велике. Краса її мови не пересічна. Дай, Боже, щоб це не було останнє слово її таланту. Поезія в прозі. Говорить жіноча душа з усією повагою української письменниці.

Є місця, їх, правда, мало у книжці, без яких можна б було цілком обійтися. Нічого вони суттєвого до оповідання не внесли, а попсувати — попсували. Це ті „безсонні ночі" Галини, які нікого не цікавлять і ще два-три речення, ніби вставки-пояснення — цілком зайві. Коли вже не будемо вимагати ніжности й делікатности від наших письменниць, то до кого нам за ними йти?

Мадрід, у серпні 1962 Р. Б.

Валерія Гуртовенко

Ромашки

Цвітуть при дорозі ромашки
Гуртом, ніби зграйка пташат,
Самотні, як древні монашки,
І схожі на скромних дівчат...

Колись їхні жовті суцвіття
Ввижалися за дивоцвіт.
З тих пір проминули століття,
Вони не дивують світ...

Давно вони всім примелькались,
Їх квіти поет оспівав,
Аптекарі з них скористались,
І кожний їм шану воздав...

Їх згадують лиш при нагоді,
Ромашки давно вже не в моді.
Проте вони все ж цвітуть
Край шляху, де люди йдуть.

Адреса Центральної Управи
Союзу Українок Канади:

Ukrainian Women Ass'n of Canada
203 Union Bldg., Edmonton, Alta.

Відділ для дітей

ЛИСТ БУЗЬКА ДО ГОРОБЧИКА

Любий горобчику!

Твій лист дуже мене врадував. Я його зовсім добре перечитав та зрозумів. Ти зле думаєш, коли пишеш, що я може не знаю української мови. Знаю її і люблю, бо вона також моя рідна. Я розмовляю часто з жінкою і дітьми по турецьки, бо ми світові птиці — літаємо по чужих краях, то мусимо знати й чужі мови, щоб могли розмовляти на чужині.

Також тому, що так багато подорожуємо, м у с и м о бути завжди прилично вбрані. Все ходимо в чистенькій, білій сорочці і в чорному фраку і жовтих мештах. Трудно! Такі вже світові звичаї! Чужа мова і фрак! Без того годі рушитися на чужину.

Твій лист дуже щирий і милий. Всі вістки про моє гніздо дуже мене цікавлять. Як прилечу на весну, то все поправлю, гніздо підіпру і про твоє помешкання подбаю.

Певно, шкода, що ті кляті ворони зломили цю памятков гиляку! Моя жінка, як довідалася про це, то аж заплакала з жалю. Позволю тобі й на будуче мешкати під моїм гніздом. І буде тобі там добре та безпечно.

Памятаєш, як минулого року, коли твої горобятка ще не вміли літати, а той великий бурий коцур закрадався до твого гнізда? Я тоді стояв на одній нозі коло гнізда, тихенько, мов неживий. А як коцур вже ось мав ухопити твоє горобятко, то я його нагло дзьобнув між очі, що аж покотився зі стріхи на долину. Так я й на бу-

дуче розправлюся з твоїми і своїми ворогами.

І тут, у теплих краях, також є брехливі птиці. В домі одного інженера живе папуга. Котрогось дня вилетіла і наробила вереску на цілу околицю. Кричала, що вже йде весна до північних країв. Казала, що радіо подавало її панові вістки, що в північних краях уже тепло, леди пустили, води попливли — словом веснаі А вона, папуга, ніби-то підслухала це, що подавало радіо.

Счинився зараз в е л и к и й крик. Молода пташня злетілася на майдан та давай готовитися в дорогу до Европи. Доперва ми, старші птиці, спинили той розгін. Понюхали звідки вітер віє — придивилися, які зорі світять в якій порі — які хмаринки плинуть небом. І пізнали ,що весна ще не близько.

Кажу тобі, всі птиці були та кі лихі на ту брехливу папугу, що були б її задзьобали. Мала щастя, що втікла до кімнати.

Нам живеться тут добре. Поживи маємо досить, але тужимо за родним краєм і за весною.

Думаю, що весна надійде незабаром і врадує нас всіх.

Поздоровляю щиро тебе і твою родину. Стискаю щиро твоє крило. Твій приятель, — Бузько. „С Д"

ЗІРКА

У Вас справа є одна,
Нікому не відома.
Ніхто в садку про це не зна,
Ніхто не знає вдома.

Як згасне сонце на Дніпрі,
Сховається за гірку,
Стоїть Василько і вгорі
Собі шукає зірку.

Вони горять усі й горять —
Вгадай, яка найкраща!
Навіщо зорі вибирать?
Ану, спитайте, нащо?

А там одна між ними є,
Якась така цікава.
Над самим дахом устає
І кліпає ласкаво.

Василько дивиться в пітьму:
„Чи є на зірці діти?"
Страшенно хочеться йому
На неї полетіти.

Далеко зірка від землі,
Але йому здається:
Він на космічнім кораблі
До неї добереться.

А від зорі до Василя
Біжить, біжить дорога!
Отак ввижається здаля:
На зірці теж стоїть хлоп'я
І дивиться на нього.

Марія Пригара.

СВІТЛИНА ЧЛЕНОК ВІДДІЛУ ІМ. КН. ОЛЬГИ В ҐРИМСБІ. Перший ряд сидять зліва направо: М. Будзяк. П. Бойчук, В. Кузик — касієрка, Є. Степова — рек. секр. добр. Панченко, М. Шпитковська — голова, Т. Кловак — заст. голови, М. Шпитковська — фін. секр. С. Шпитковська — кон. ком. М. Ленко. Другий ряд: Т. Дяковська опікунка хворих, А. Шувера, К. Кузь — господиня, Ю. Стефін, М. Гриньків, Х. Яцишин — кон. ком. Н. Марченко — опікунка хворих, Л. Прокопенко. Третій ряд: М. Резнар, Л. Білошенко, М. Хоростківська — кон. ком. Л. Ткаченко, Д. Стах, Ю. Пертак, С. Дацьків, О. Горбаль.

СВЯТО 35-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Ґримзбі, Онт.

Як всюди по Канаді, так і в нас, в Ґримзбі, відділ Союзу Українок Канади ім. Княгині Ольги відзначив 35-ття нашого зорганізованого життя в Канаді.

Свято наше почалося по Службі Божій Панахидою, яку відправив Всеч. о. Панченко, під час якої всі членки тримали світло. Присутні між нами були також, пані: Таїса Бевш, голова провінціяльної екзекутиви Сх. Канади, д-р Ганна Янішевська, пані Марія Колодій і пані Стефанія Якимець.

По обіді відбувся наш святочний концерт, програма якого розпочалась вступним словом пані Т. Дяковської. Дальше, пані А. Токарик, заст. голови Союзу Українок Канади зложила привіт від централі. Головну доповідь говорила пані Таїса Бевш. голова провінціяльної екзекутиви з Торонта.

Промовляли також: від ТУС — п. Д. Шувера, від Православної Громади п. П. Дацьків і панна М. Шувера від СУМК. Слово Всеч. о. Панченко. Решта програми складалася з таких точок: пісня „Скажи мені правду" — співали: пані Н. Марченко, М. Шпитковська, С. Шпитковська і панна М. Шувера. Вірш „Сестрі Українці" деклямувала пані Л. Прокопенко, пісня „Рушничок" — співали пані М. Шпитковська і С. Шпитковська, грали на мандолінах пані Є. Степова і панна М. Шувера. Вязанка пісень: гра на мандолінах: пані М. Шпитковська, Є. Степова, С. Шпитковська і панна М. Шувера. Опісля була висвітлена фільма з наших вишиваних вечерниць, що колись, будучи присутною, зібрала на фільму пані О. Куць з Ошави, а цей раз приїхала, щоб висвітлити її членкам.

Закінчила наше свято, кінцевим словом голова жіночого т-ва пані М. Шпитковська; вона просила присутних лишитися на чай. На столі, що був гарно прибраний квітами, свічками та вишиваним обрусом, стояли три колачі і смачна перекуска. Чай наливали пані Т. Бевш, А. Токарик, Т. Дяковська і М. Шпитковська.

Є. Степова, рек. секр.

НЕСПОДІВАНЕ ПРИВІТАННЯ

Лонґ Бренч, Онт.

Дня 26-го червня, 1962 р. заходом відділу Союзу Українок Канади ім. С. Русової, відбулося несподіване чайне прийняття для добр. М. і От. Ф. Легенюк з нагоди їх прибраного синка Василька, якого вони одержали з сирітського заведення.

Організували цю несподіванку голова товариства п. А. Крізел з допомогою п. Т. Слюзар, яка є учителькою недільної школи.

Заля була прекрасно прибрана. На столах, які були застелені білими обрусами, стояли живі квіти між якими наставлено багато різнородного українського печива.

На головному столі стояла люксусова срібна ваза з живими рожами в середині яких горіли свічки, а поруч стояв чудовий торт по мистецьки оздоблений дитячими прикрасами. (Вазу з рожами і торт принесла членкиня п. Д. Руда).

На сцені розставлено в гарному вигляді дитячі речі — дарунки від Жін. Тов. ім. С. Русової, та від дітей недільної та рідної школи, в яких добр. М. Легенюк була учителькою.

Добродійку і от. Ф. Легенюка привітали рясними оплесками за та запросили за головний стіл.

Голова жін. тов. п. А. Крізель виголосила привітальну промову, в якій сказала, що добр. М. Легенюк була і є активною членкинею і щиро та віддано працює для розвитку та зміцнення нашого товариства. На кінець промови п. А. Крізел в імені жін. тов. побажала щастя і здоровя Василькові, а батькам виховати сина собі на потіху, Україні і Церкві на честь і славу, та вручила гарні дитячі речі та дарунок готівкою від всіх присутніх.

Опісля слідували привітання та побажання. Від недільної школи вітала п. Г. Слюзар. Учителька п. А. Руда вітала від рідної школи. Від громади — голова церковної управи п. П. Пінчук. Від бінгового комітету п. Кідик і п. Романюк.

Добродійка М. Легенюк, зворушена до сліз, сердечно дякувала Всевишньому за сина, якого вона любить любов'ю матері, та щиро дякувала за так щирий і тепло влаштований вечір для її родини, та всім присутнім за участь і гарні дарунки.

При веселій товариській розмові та смачній перекусці приємно пройшов вечір.

Відбулась свого роду забава, під час якої зібрано на користь і розвиток нашого журнала „Промінь" $16.75.

Щира подяка жертводавцям, а малий Василько хай росте батькам на радість — Україні на славу!

П. Кумпан

Всеч. о. О. Костюк з родиною перед своїм виїздом з Волей.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР

В суботу 11-го серпня вечером в залі Канадійських Ветеранів в містечку Волей, відбулось прийняття в честь Всеч. о. Олександра і добр. Галини Костюк, та їх родини, з нагоди їх переїзду на іншу парафію.

З огляду на їх заслуги у нашій громаді, за їх 7-літню наполегливу працю для добра і розвитку церковно громадського життя. Заряд укр. прав. церковної громади Успіння Пресв. Богородиці у Волей, запросив на цей вечір священиків сусідних громад і громадян. Всеч. о. Костюк і добр. здобули прихільність, не лише в нашій громаді, але і з дооколичних громад свідчить те, що до столів засіло поверх 200 осіб. Господарем прийняття, був пан П. Арійчук. Молитву провів Всеч. о. П. Сацевич поблагословив страви, підніс тост за здоров'я о. Олександра і добродійки та їх родини. Присутні відспівали многоліття. Після вечері промовляли: Всеч. о. П. Сацевич, Всеч. о. С. Симчич, Всеч. о. М. Дебрин, голова громади пан С. Шеремета подякував о. і добр. за їхню щиру працю в громаді. Голова жіночого товариства, пані Н. Боярчук дякувала за поміч і поради для жін. товариства. Провідник СУМК, панна Марія Боднар за науку в рідній школі. Найбільше зворушливо промовляла Оля Грицюк, заступниця провідника молодшого СУМК. за науку в рідній і недільній школі, дяк пан Ю. Воронюк за співпрацю на протягу 7 років, диригент пані А. Залубняк за поміч в організуванню церковного хору.

Після промов, пані Бабюк передала дарунки для цілої родини від громади, жін. товариства, рідної і недільної школи, провідниця СУМК-у передала дарунок від молоді. Пані добродійка подякувала за дарунки і всім присутним і членкам жін. тов. Зложив подяку Всеч. о. Костюк всім присутнмі. Між іншим сказав „Хоч я звідси відїду, але духом буду з вами тільки старайтесь жити в згоді і в християнській любові". Пан П. Арійчук подякував всім присутним і кухаркам за смачну вечерю. Всеч. о. О. Костюку прийшлось у нас попрацювати, бо тут було мало що зроблено, тільки побудована церква і невеличкий будинок — Народний Дім. і сім родин членів. Парох насамперед заснував СУМК, рідну і недільну школу. Згодом стали прибувати діти до школи, а родичи ставали членами церкви. Тепер начисляємо до 50 родин.

По Всеч. о. О. Костюку осталась у нас велика памятка — гарний Іконостас, що його о. Костюк і пан Веремчук збудували безплатно.

За старанням отця Костюка громада зробила гарну огорожу кругом церкви.

Щасти їм Боже на новій парафії в Монтреалі.

К. Б.

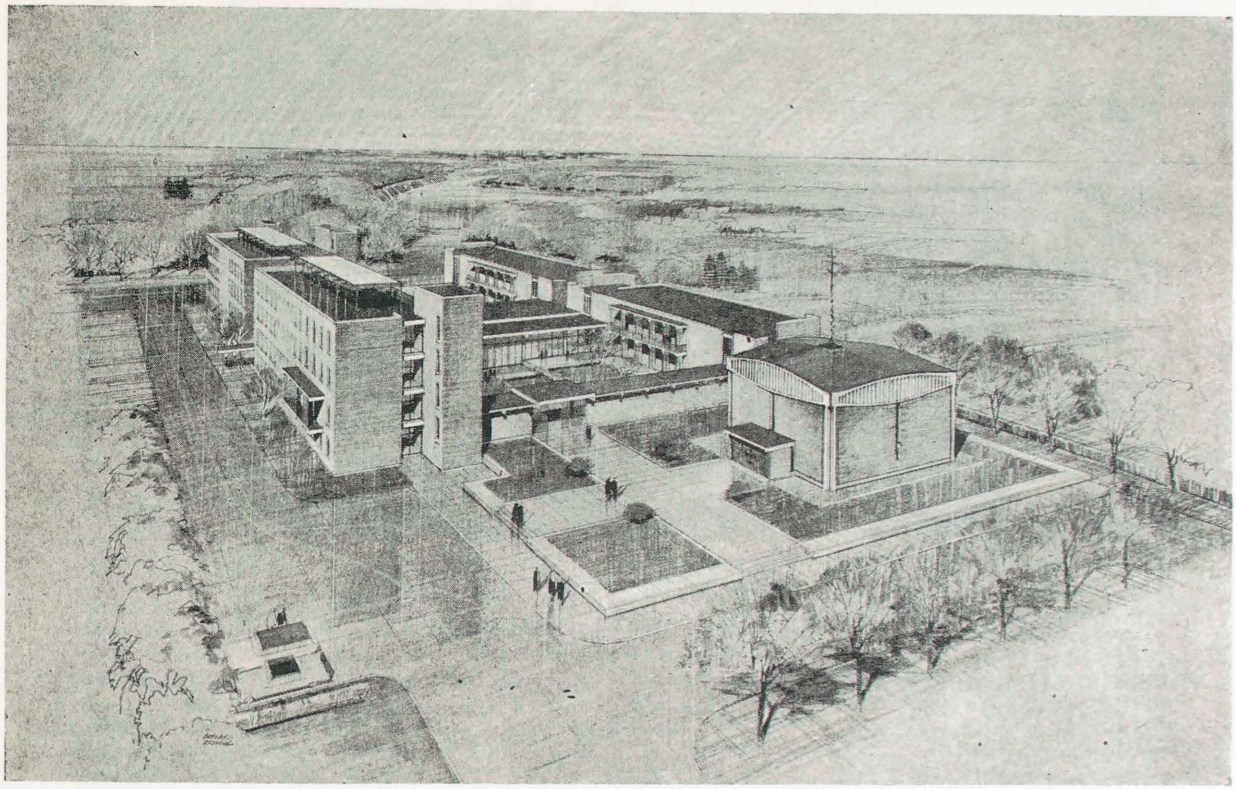

Плян нової Колегії Св. Андрея на площі Манітобського університету

В половині місяця жовтня 1962 р. Комітет Будови Колегії св. Андрея у Вінніпегу проголосив кампанію за збірками пожертв на фонд будови нової Колегії, яка має знаходитися на площі Манітобського університету й якої плян поміщуємо повище.

Майбутня Колегія св. Андрея, це не лише духовний семинар — це вища школа в якій будуть побирати науку українські студенти, так як побирають в інших колегіях, чи як кажемо тут — в „Каледжах". Вона потрібна для української студіюючої молоді, потрібна для нас, потрібна для української справи.

На місцях, по цілій Канаді будуть поорганізовані Комітети, які будуть переводити збірки на Колегію. Треба і нам, членкам Союзу Українок Канади прилучитись до активної праці і піддержати акцію кампанії на місцях.

Хоч в кожній місцевості буде діяти комітет збірки, то на всякий случай подаємо адресу, куди можна вдаватися за всякими інформаціями або й пересилати пожертви.

St. Andrews College in Winnipeg
7 St. Johns Ave.
Winnipeg 4 — Manitoba.

Світлина членок відділу в Кіндерслей, Саск. Перший ряд зліва направо пані: Анна Дабні, Анна Охрій, Савеля Ґриба, Ґеня Бойчук, Парання Власюк. Другий ряд: Василина Добня, Текля Капустяник, Юська Ґондз, Олена Гуменна, Анна Стасюк, Євгенія Петрів (панна), Анна Гарасимчук, Єлисавета Канасевич, Софія Литовська, Линда Охрій. Нема на знимці — Марії Бойчук, Марії Гуменної, Анастасії Биц, Домни Півтеран, Стефанії Лупак і Марії Гладиш.

РІЧНІ ЗБОРИ В КИНДЕРСЛЕЙ І ІТОНІЯ, САСК.

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки відбулися 8-го грудня 1961 року в залі під церквою. Присутних було 20 членок.

Голова, пані Анна Охрій відкрила збори і подякувала членкам за їх кооперацію. Предсіднищею зборів була пані Олена Гуменна, а секретаркою пані Савеля Ґриба. Усі членки заряду здавали свої звіти з цілорічної праці відділу.

В протягу року товариство відбуло 6 місячних зборів, обід по кожній Службі Божій, 1 бінго, весняний базар, свято День Матері, робили квіти на День Матері, мали продаж печива і чайне прийняття, і курячу вечерю. Членкині ходили колядувати і приготовили різдвяні пакуночки для дітей. Посилали квіти до хворих членів церкви.

Фінансовий звіт:

Прихід в 1961 році	502.05
З року 1960 осталось	$498.62
Розходи в 1961 році	192.00
В касі осталось	808.67

Заряд т-ва на 1962 рік: голова — Анна Охрій, заст. голови — Василина Добні, секретарка — Савеля Ґриба, касієрка — Ґеня Бойчук. Контрольна комісія — Олена Гуменна, Анастасія Бил, Марія Гуменна. Сестриці — Анна Стасук, Анна Гуменна, Юська Ґондз.

Анна Охрій, голова
Савеля Ґриба, секр.

РОКОВИНИ ТОВАРИСТВА І ЧАЙ

Едмонтон, Алта.

Перші роковини заснування жіночого т-ва, відділу Союзу Українок Канади при Церкві св. Андрея у Едмонтоні відбулось у неділю, 23 вересня чайним прийняттям в залі „Форест Гайтс Комюніті".

Чайне прийняття і програма свята відбулась під керівництвом святкового комітету, головою якого була пані Р. Л. Дзенік, інші пані, що входили до комітету: О. Самиця, М. Вінніпой, П. Волянська, М. Симчич, Ґ. Цебрик, С. Скакун.

Чай офіціяльно відкрила голова пров. екзекутиви на Альберту пані К. Засійбіда. Церемонію засвічення свічок перевели: голова уступаючої церков. громади п. І. Никіфорук і п. Р. Л. Дзенік, теперішній голова. Др. Л. Фарина, голова СУС проспівав молитву під аком. — скріпки панни П. Макар, а піяно пані М. Грубіжна. Всеч. о. Т. Ковалишин, парох Катедри св. Івана в Едмонтоні провів молитву де за церковним ритуалом закінчив благословенням страв Вспрсв. Владика Андрей, Єпископ Західної Єпархії.

Уступаюча голова пані І. Макар подала історію організації товариства та його діяльности. Привіт з нагоди роковин зложив Прот. Фик, а по цім відбулась церемонія краяння і роздача святочного коровая (кейк).

Заряд товариства був представлений присутнім гостям.

Гостей при дверях вітали пані: І. Макар, І. Садовська, В. Демянів і І. Нікіфорук. Чай наливали: П. Гриник, С. Пауш, В. Гавриляк, Ґ. Начасим, С. Яремчук, Г. Сорокан, Н. Мороз. Коло книжки гостей — О. Мулька, А. Курило, В. Дяків, В. Кошман. Господинями в кухні були М. Сорохан, І. Дяків.

Музичні точки програми виконали: Арлін Довганюк — піяно, Мирон Олеськів — гармонія, Пет Макар — скрипка, (пані) М. Грубіжна — піяно. Лоїс Сулими — народній танок під аком. Ч. Куц.

Р. Л. Дзенік

ПРИВІТАННЯ ПАРОХА

„У вівторок вечером, 11-го вересня ц. р., церковна громада Св. Володимира у Вест Форт Вілліям, заходами жіночого товариства ім. Олени Пчілки, влаштувала чайне прийняття в честь нового пароха о.

митрата Сергія Ґеруса та його дружини, добродійки Анни Ґерус.

Господарем чайного вечора був голова церковної громади о. диякон Миколай Малюжинський, а привіт і побажання від громади дуже гарно висловив п. адвокат Василь Стасів. Від жіночого тов. ім. Олени Пчілки, яке найбільше спричинилося до успішного, проведення того вечора, виступила голова товариства пані А. Ґронська і в коротких, але щирих словах привітала добродійку й отця Ґерусів і подякувала всім присутнім за чисельну участь. Пан Е. Кулій передав коротке поздоровлення від членів молодого товариства Св. Володимира. Тоді слідував ряд привітів від поодиноких членів громади, в яких вони всі висловлювали надію на краще майбутнє та запевняли нового пароха в повній і жертвенній співпраці. Слово мали пани Ф. Ємчук, Д. Зуб і секретар церковної громади Н. Слюсар.

З гостей промовців треба відмітити заст. голови сусідньої громади Св. Благовіщення у Форт Вілліям п. Петра Михайлишина, який в змістовному привіті зробив швидкий огляд минулих літ і начерк сподівань та плянів на будуче.

Відповідаючи на чисельні привіти та побажання о. митрат С. Ґерус сердечно подякував усім присутнім, а зокрема членкиням жіночого товариства за гарно влаштований вечір. У своїй, дуже поважній промові о. Ґерус підчеркнув конечність національного й релігійного виховання молоді, яка в близькій майбутности мусітиме змінити нас і перебрати нашу працю й наші обовязки.

На закінчення пані Анна Стасів заповіла збірку на пресовий фонд журналу „Промінь", яка принесла $14.15."

Присутній.

ЗАСЛУЖЕНА ПОШАНА

Лондон, Онт.

Заходом відділу Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги в Лондоні, Онт. відбувся 1-го вересня ц. р. прощальний вечір. Улаштували його членки нашого відділу спільно з членами церковної громади, щоб вшанувати заслуги Всеч. Прот. і добр. Маґасів. Після 45-літньої праці-служіння Богові і народові, Всеч. о. Маґас переходив на сталий побут до Торонта на заслужений відпочинок.

Цей останній рік перебув Всеч. о. Маґас як парох лондонської парафії ім. св. Тройці. За довгий час свого священства зазнав Всеч. Прот. Маґас добрих і прикрих хвилин, але завсіди терпеливо і спокійно сприймав всі проблеми парафіян, як справжній душ-пастир.

Приємно було, коли парафіяни зійшлись так численно, щоб подякувати і вшанувати свого пароха та добродійку за їх добрі діла і щире відношення. Після молитви, голова відділу пані О. Співак привітала Всеч. о. і добр. Маґасів та зложила подяку в імені членок відділу Союзу Українок. Від управи церковної громади зложив подяку заст. голови, п. Співак. Пан Степанюк, голова відділу КУК у Лондоні, у своєму слові підкреслив, що Всеч. Прот. Маґас своєю толеранцією і лагідною вдачею заслуговує на пошану від всіх парафіян, про що свідчить численна присутність гостей. Пані О. Співак вручила памятковий дарунок Всеч. о. добр. Маґасом а всіх присутніх запросила на чайне прийняття.

Зворушений увагою і теплотою громадян зложив присутнім подяку Всеч. о. Маґас, а за прийняття і дарунок зложила подяку добр. Маґас. У своїм слові добр. Маґас підкреслила, щоб українки в Лондоні ставали членками відділу Союзу Українок Канади, бо тільки зорганізоване жіноцтво принесе користь для добра нашої церкви і народу. Останню свою Службу Божу в Лондоні відправляв Всеч. о. Маґас спільно з новим настоятелем Всеч. о. Дебрином, який прибув до нас. Прощання одного пароха, а вітання нового було для громадян в Лондоні зворушливою хвилиною.

С. Степанюк, секр. відділу

ВІНДЗОР, ОНТ.

Вшанували громадян і перевели збірку на пресу

Родина і приятелі п-ва Николи й Анастасії Кропивницьких вшанували їх з нагоди 50-ліття їх подружжя. Дня 26 травня 1962 року парох о. Ф. Керніцький відслужив Молебень за їх здоровя в українській православній церкві св. Володимира. З церкви всі перейшли до церковної залі і засіли за столи. На головнім столі були весільний торт і гарно вдекорований коровай, що його спекла пані Дацюк. Столи були вдекоровані і застелені ріжними стравами. Господар п. Іван Рижак попросив

П-во Никола й Анастасія Кропивницькі

о. Ф. Керніцького провести молитву.

П-во Никола й Анастасія Кропивницькі одружилися 17 травня 1912 року в селі Колодрінка, повіт Заліщики, Західна Україна. Никола прибув до Канади 1913 року до Форт Вілліям, потім до Манітоби, а по кількох роках переїхав до Віндзору і дістав роботу у фабриці Форда, де працював цілий час аж до відходу на пенсію. В 1928 році спровадив з Галичини свою дружину і дочку.

Пан Кропивницький вже роками є старшим братом у церкві і дбає про прикрасу церкви. Пані Анастасія довгі роки була старшою сестрицею в церкві і вишила багато речей до церкви і на базарі. Вона є членкинею відділу С. У. К. ім. Лесі Українки від його заснування, довгі роки була господинею в товаристві і працювала щиро, але з часом мусіла залишити працю через своє здоровя.

П-во Кропивницькі є основоположниками місцевої української церкви св. Володимира. Також є членами Товариства „Просвіта". Вони дали поважну суму грошей на церковні і світські потреби. Їх одинока дочка Марія втратила несподівано свого чоловіка Івана Трача.

Було багато привітів і побажань. Від родини промовляли Іван Кропивницький з Лімінгтону і від краянів п. Іван Гевусь із Віндзору і Федь Матійчук. Відбулося дарування і на заклик господаря Івана Рижака переведено збірку на українську пресу. П-во Кропивницькі подякували своїй родині, приятелям і гостям за таку милу несподіванку.

Із зібраної суми призначено $19.50 на „Український Голос", 10 дол. на „Вісник" і 10 дол. на журнал „Промінь". Разом $39.50. Жертводавцям щира подяка. **Присутній.**

БЛ. П. ФРОЗИНА КОСТИНЮК

Шіго, Саск. Дня 22-го серпня 1962 року в лікарні у Фовм Лейку, Саск., спочила в Бозі найстарша віком членкиня відділу Союзу Українок Канади ім. Ольгі Кобилянської у Шіго бл. п. Фрозина Костинюк.

Покійна родом з с. Грушівець на Буковині. До Канади прибула враз з батьками — Онуфрієм і Анною Присахарчуками ще в 1900 році. В два роки пізніше вийшла заміж за Теодора Костинюка, з яким щасливо прожила 60 років. Основним заняттям молодого подружжя була фармарка. Початок, як і для багатьох наших піонерів був тяжкий, але невсипуща праця та витривалість доконали чуда. Серед пущі було збудовано хату та господарські будинки, а згодом навколо вже буяли лани пшениці та іншого збіжжя. В міжчасі прийшли на світ діти і це було великою моральною підтримкою. Важливою справою в родині Костинюків вважалося релігійне й національне виховання дітей. У висліді повиростали діти на добрих членів Церкви та свідомих громадян нашого суспільства. Багато заважило у справі виховання дітей і те, що Покійна Мати була сама прикладом християнських чеснот, любила українську книжку, віддавна читала „Український Голос", а потім і „Вісник".

Роки минали. Діти, подружившись, розійшлися по цілій Канаді, а батьки-Костинюки, вже в старшим віці, переносяться на постійно до містечка Шіго. Тут Покійна бл. п. Фрозина включається в працю Жіночого Товариства та церковних громад при Церквах Успіння Пресвятої Богородиці і Зіслання Св. Духа. Останні 4-5 років свого життя Покійна сильно підупала на здоров'ю, а в наслідок ослаблення зору позбулась можливости читати друковане слово, що для неї було великим ударом.

Похорон бл. п. Фрозини Костинюк відбувся 25-го серпня з Української Православної Церкви Св. Духа в Шіго. При останньому цілуванні присутні зложили на невянучий вінок в память Спочилої $15.65, з чого 10 дол. призначається для „Вісника" на видатки друку цієї Посмертної Згадки й виготовлення кліше, а решта на потреби місцевої Церкви. Окрім цього дочка Покійної п. Анна Кіцул передала ще 10 дол. для журнала „Промінь", з проханням щоб Посмертна згадка з світлиною її незабутньої Матері була надрукована також і в „Промені".

Покійна залишила в глибокому смутку, окрім чоловіка — Теодора, синів — Миколу та Івана, дочок — Марію Рокочу, Анну Кіцул, Катерину Чернецьку і Ксенію Каролицьку. Також — брата Георгія Присахарчука, сестру Єлену Ґриджак, одинадцять онуків і сім правнуків. Зворушливим було коли 7-8 річний онук — Каролицький пильнував біля домовини своєї Баби, щоб усе було в належнім порядку, поправляв квіти, усував вигорілі свічки та ставив нові. Місцеве жіноче товариство, в особах своїх представниць, так само належно виконало свій обовязок супроти Спочилої.

Нехай Ласкавий Господь потішить сумуючих, а душу Покійної прийме до небесних осель Своїх.

о. Б. Я.

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ В СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Окружний з'їзд Союзу Українок Канади відбувся в неділю 7 жовтня 1962 р. в Сенді Лейк. З'їзд почався Службою Божою — служив Всеч. о. В. Мельничук. По Богослуженні відбувся спільний обід в залі Українського Народного Дому, що його приготовило жіноче т-во, відділ Союзу в Сенді Лейку.

З'їзд відкрила окружна представниця, пані Анаст. Грицак. Молитву провів Всеч. о. В. Мельничук. Президія з'їзду складалася — пані Анаст. Грицак, пані Марія Солонична, пані Ольга Завісляк, голова пров. екзекутиви Союзу на Манітобу, пані Н. Когуська, редакторка журнала „Промінь", пані М. Білоус, голова відділу в Давфині і гість бесідниця, п. Петро Крипякевич, пров. голова Товариства Українців Самостійників на Манітобу, п. Василь Перепелюк з Флин Флон, представник Колегії св. Андрея у Вінніпегу, Всеч. о. В. Мельничук, пані Марія Польова — секретарка з'їзду.

У своїй промові пані Анаст. Грицак висловила признання відділові в Сенді Лейк за поміч в улаштуванні з'їзду та подяку за обід, повітала гостей, підкреслила значення й силу організації Союзу Українок Канади.

Від пров. екзекутиви промовляла пані Ольга Завісляк. Привітавши присутніх учасників з'їзду, пані Завісляк говорила про завдання і працю пров. екзекутиви, підкреслила наші завдання як організації, членства, а зокрема спинилась над справою навчання української мови в дома, в рідній школі та про уведення української мови в державній школі в Манітобі і щоб ми не прогаяли цієї нагоди.

Привіти зложили представниці окружних відділів — пані Марія Солонична від відділу в Сенді Лейк, пані Ґеня Матієшин від відділу в Овкборн, пані Марія Чвалюк від відділу в Мензі. Привіт від Українського Народного Дому в Сенді Лейк зложив пан Колтуцький, в якім підніс справу навчання української мови в державній школі в Манітобі.

Пані Марія Білоус промовляла про журнал „Промінь", про кампанію за новими передплатниками, про обовязки членок супроти свого журнала, піднесла значення читання і зробила заклик за новими передплатниками. „Кожна повинна бути передплатницею журнала, а до того поширювати журнал і по за нашою організацією" — сказала пані Білоус. Зложила також привіт від відділу в Давфині.

На порядку програми було три концертових точки — народній танок протанцювали панни: Колтуцька і Малик, музичну точку на піяно відограла панна Саранчук і третя — Ксеня Соловей на акордійоні.

Слідувала промова пані Н. Когуської, редакторки журнала „Промінь", в якій вона зясувала кілька важливих проблем з нашого життя сьогодні.

Пан Петро Крипякевич зясував вко

МОДЕРНА ВИШИВАНА БЛЮЗКА

Пані Л. Керніцька вбралася в білу блюзку з небагатою, але ефективною вишивкою. Вишивана блюзка все послужить нам, чи то в літі чи в зимі, і не виходить з моди.

Геометричний хрестиковий взір у двох кольорах примінений на виставках. Частина цього взору покидана по рукавах і на комірі.

Цей проект пані Керніцька виконала на вечірках вишивання, що відбувалися в Інституті ім. П. Могили зимовою порою. Курс зарядив відділ Союзу ім. О. Кобилянської в Саскатуні.

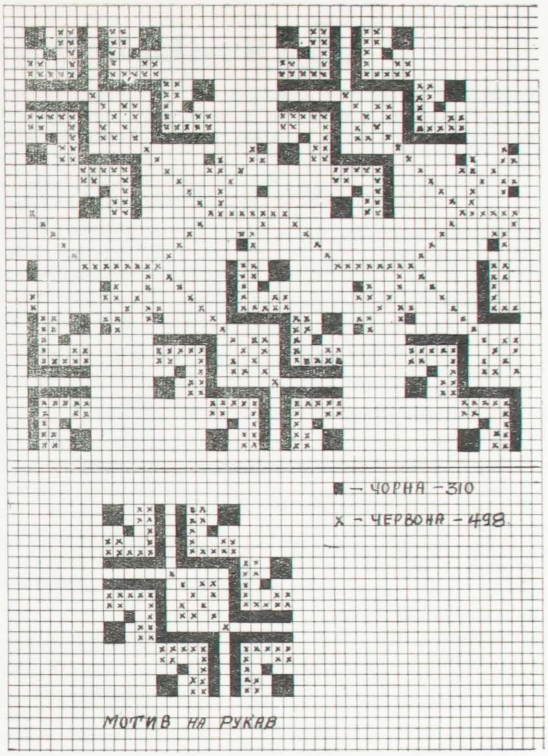

Нитки до вишивання вживати Д.М.С. Краски: червона — 498, чорна — 310.

За Комітет Мистецтва й Музею в Саскатуні:
Софія Сенишин

ротці завдання організації ТУС, підкреслюючи важливість активности світської організації на місцях.

Представник Колегії св. Андрея у Вінніпегу п. В. Перепелюк повідомив про започатковану кампанію на будову Колегії св. Андрея на площі Манітобського Університету.

Довшу промову виголосив Всеч. о. В. Мельничук оцінюючи працю жіночої організації та завдання української жінки в дома і в громдаі.

Кінцеве слово пані Грицак закінчувало програму з'їзду. На з'їзді була виставка народних вишивок, що їх вишивали на вечорках вишивання членки в Овкборн, під інструкцією добр. Мельничук.

Жертви на організ. фонд зложили на з'їзді:

По 10 дол.: відділ ім. Л. Українки в Сенді Лейк, п-во В. Перепелюки з Флин Флон, п. Петро Крипякевич.

По 5 дол.: пані Розалія Молявка, п-во П. Колтуцькі. По 3 дол.: добр. Мельничук. По 2 дол.: пані Анаст. Грицак, відділ ім. Л. Українки в Мензі, відділ ім. Л. Українки в Овкборн, пані Марія Білоус. По 1 дол.: пані: Ґеня Матієшин, Анна Матієшин, Марія Чвалюк, Маґда Ґреґораш, Каська Тоткалюк, Михаліна Чвалюк, Юська Друль, Леся Василенко, Анна Ковальчук, Марія Польова, Анаст. Коваль, Марія Друль, Наталка Пелешок, Юзефа Друль, Катерина Чвалюк, Марія Солонична, Марія Яковенко. Разом 68 дол.

Марія Польова, секр. з'їзду

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ ПАРОХА

Волей, Б. К.

Пятницю 31-го серпня ц. р. в годині 6.30 вечора в залі при церкві св. Успенія у Волей, Б. К. влаштовано чайне прийняття в честь Всеч. о. П. Блажука і добр. та їх родини, які прибули до Бритиш Колумбії з Саскачевану. Голова громади, пан С. Шеремета і голова жіночого т-ва відділу Союзу Українок Канади пані Н. Бояръчук, теплими і щирими словами привітала отця Петра і добродійку, і їх сина Василя, донечку Марусю і найменшого синочка Петруся і познайомили їх з членами громади. О. П. Блажук подякував за щіре привітання і сказав, що він так само є задоволений, що бачить всюди порядок. А для взаїмної праці і добра громади треба вирозумілості єдності і згоди та правдивої християнської любови. Жінки подали чай і перекуску і вечір відбувся у веселому настрої. Після трапези, співаки хору мали пробу церковного співу та розійшлись у веселому настрою домів.

К. Б.

Для наших господинь

Цей відділ веде пані Анастасія Сенів з Едмонтону, референтка домашньої економіки Союзу Українок Канади.

ДОБРИЙ БОРЩ

1 більшої величини буряк
1 мала морква
1 цибуля
½ горнятка посіченої зеленої фасолі (свіжої або замороженої)
½ горнятка свіжого гороху або замороженого
Петрушка
Посіченого кропу
1 цитрина
2 фунти свинячих ребер
Сіль
1 горня посіченої свіжої капусти

Ребра помити, покраяти на малі кусники і варити пів години, збираючи шуму. Додати приготовлену ярину, соли до смаку і одну ложку цитринового соку. Коли борщ майже зварений, додати капусту і додати більше цитринового соку до смаку. Варити, аж капуста стане м'яка.

Хто любить забілений борщ, то розмішати: З ложки муки з ¾ горнятка молока, щоб була маса, як густа сметана, додати 1 горня квасної сметани, добре вибити. Тепер вляти трохи гарячої юшки з борщу, добре вимішати і дати цю масу до борщу. Хай закипить. Подавати на стіл гарячим.

БРУКВА З ЦИБУЛЕЮ

Брукву і цибулю пообирати, накраяти тонкими пластинками, накладати в посудину верству брукви, верству цибулі, посолити і поперчити, додати ¼ молока, або росолу, покропити маслом і потертим сиром. Накрити і поставити в піч огріту 400° Ф. на 45 хвилин.

БАРАБОЛІ З СИРОМ

Дуже часто ті люди, що на дієті, уникають бараболь, бо кажуть, що від бараболь поправляються, однак факт є, що вага від самих бараболь не прибуває, але від додатків, що даємо до бараболь. Бараболі є необхідні в деннім харчуванні для всіх. Вони нам дають потрібну енергію, залізо і вітамін С а до того вони дешеві.

8 горнят корн флейкс
1 горня сира
¼ горнятка посіченої цибулі
1 яйце добре вибите
3 горнят помятих бараболь
1 ложечку соли
⅛ ложечки перцю
⅛ ложечки паприки
¼ ложечки сухої гірчиці
2 ложечки свіжого хрону
3 яйці добре вбитих.

Корн флейкс потерти на мілко. Змішати сир, цибулю, яйце, пімяті бараболі, сіль і перець. Добре вимішати. Виробляти в малі галки, обкачувати в кришках з корн флейксу, занурити в розбите яйце а відтак знов в кришки. Класти в гарячу оливу на яких 2 хвилині, аж зарумяняться. Подавати на стіл з квасною сметаною. До сметани можна додати свіжого хрону, як хто хоче.

САЛАТКА З КВАШЕНОЇ КАПУСТИ З ЯБЛУКАМИ

Квашена капуста тепер в сезоні і яблука найдешевші.

2½ горнят квашеної капусти
1 ложку води
2 необираних посічених яблука
1 ложка товщу з солонини
½ ложечки молесес
Кілька зерен „натмег"

Дати капусту і воду до банячка і поставити на плиту щоб повільно кипіло 8 хвилин. Додати яблука, товщ, молесес, натмеґ і щоб повільно закипіло. Готове коли яблука ще трохи крухкі. Подавати на стіл з свинячим мясом, ребрами або ковбасою.

ВЕЧЕРЯ В КОШИЧКУ

Потрібно:

1 листок алюмінового паперу (тин фойл)
1 пачку сухого цибульового супу
2 фунти мяса
3 ложки яблукового соку або вина (не конечно)

Помастити маслом 1 великий листок алюмінового паперу і на цей папір дати половину пачки цибулевого супу. Наверх дати мясо покраяне на кусники — мясо може бути бараняче, куряче, волове або теляче. Повер мяса потрусити решта супи. Кінці алюмінового паперу позакладати до середини так, щоб не було ніде щілини. Коли хто бажає додати до мяса соку з яблук, або вино, треба це зробити заки „запечатаєте". Соли ані перцю не давати, бо спорошкований суп досить солений; не треба й додавати води, бо мясо має досить свого соку. Пекти в температурі 375° Ф. одну годину.

ПАЙ ЗІ СВІЖОГО ГАРБУЗА (шифоновий)

Тому, що тепер господині мають багато свіжих гарбузів на городі, подаємо цей дуже добрий припис на пай з гарбуза.

Як приготовити гарбуза. Помити гарбуза і перерізати поздовж на половину, вибрати середину і насіння, дати гарбуза на бляшку, скіркою догори і пекти в температурі 325° Ф. аж стане мякий і почне роспадатися. Відтак відділити мякуш від скірки і перетерти його через ситко. Якщо нема свіжого гарбуза, то можна вживати презерований.

Приготовити масу на пай

½ горнятка цукру
½ ложечки соли
½ ложечки цинамону
½ ложечки „натмег"
2 ложки джелятини
2 яйця — розбитих
1½ горнят готового гарбуза
½ горнятка посічених горіхів пікенс (не конечно)
¾ горнятка „ским милк павдер" розведений в ¾ горнятку молока
2½ горнят вибитого „інстант ским милк павдер".

Спосіб: вимішати цукор, сіль, пахучі коріння (спайси) в банячку. Розвести джелятину в молоці, додати яйце і гарбуза. Все вимішати і дати на повільний вогонь аж поки пічне кипіти, захолодити аж почне згусати, додати горіхи, додати приготовлений, вибитий ским милк павдер. Виложити все на бляшку на спечену пайову паляницю і вихолодити.

Як приготовити інстант ским милк: розмішати ½ горнятка молочного порошку з ½ горнятком дуже холодної води, вбивати вбивачкою яких 3-4 хвилин, аж чупки сформуються, додати 2 ложки соку з цитрини, далі вбивати і додавати повільно ¼ горнятка цукру і знов вбивати 3-4 хвилині. Додати цю масу, як вище зазначено.

Міжпровінціяльні змагання в кампанії за новими передплатниками

Провінціяльні екзекутиви в провінціях Брітіш Колюмбія, Алберта, Саскачеван, Манітоба і Онтеріо включно з Квебеком розпочали на початку жовтня працю у кампанії за новими передплатниками на журнал „Промінь".

Хоч ще не маємо офіціяльних звідомлень від провінц. екзекутив, то поодинокі членки організації вже надіслали до редакції осяги своєї праці, яку щойно почали й поміщуємо понижче.

Звідомлення в цім числі є щойно першими кроками, всетаки цікаво, як працюють в провінціяльнім змагу. І так Манітоба зараз випередила — має 11 нових передплатників, слідуюча за нею є Східна Канада 7 — 6 Онтеріо і 1 Квебек, Алберта 3 і 5 нових передплатників, 4 здобув в ЗДА п. Василь Перепелюк. Брітіш Колюмбія — 1 і Саскачеван — 1.

Треба сподіватися, що слідуюче число дасть вже більший виказ здобутків на полі кампанії. Не було ще часу розгорнути вповні працю на місцях.

Чим є та кампанія для нас? Щоб дати коректну відповідь, скажемо, що вона є всім! На цю кампанію ми покладаємо великі надії, а ще більші надії покладаємо на наше членство. Без побільшення числа передплат наш журнал стрінеться з поважними проблемами.

Тому кличемо всіх до активної праці над збільшенням нових передплатників, збирайте прес. фонд на журнал.

Передплатники, що бажають набути числа від початку ц. р. можуть їх одержати в той спосіб, що передплата їх буде зачислена від початку року.

Ольга Лукомська, реф. журнала
Анаст. Сарчук, адміністраторка

ОСЯГИ КАМПАНІЇ

Пан В. Перепелюк — Флин Флон, Ман. — 5
(1 нова з Сенді Лейку) —
Пані Марія Квас — Торонто, Онт. — 3
Пані Марія Білоус — Давфин, Ман. (Обі з Сенді Лейк) 2
Пані Д. Хоростовська — Ґримзбі, Онт. — 2
Пані О. Юзвишин — Вінніпеґ, Ман. — 3
Пані А. Сарчук — Вінніпеґ, Ман. — 2
Пан Ґ. Котелко — Вінніпеґ, Ман. — 1
Пані Ю. Дух — Давфин, Ман. — 1
Пані Марта Лебедович — Роблин, Ман. — 1
Пані Г. Михальчук — Монтреал, Кве. — 1
Пані С. Степанюк — Лондон, Онт. — 1
Пані Марія Самоїл — Едмонтон, Алта. — 1
Пані Емілія Пронюк — Едмонтон, Алта. — 1
Пані Марія Лазарук — Едмонтон, Алта. — 1
Пан Т. Ґрегорчак — Міннеаполіс, Минн. — 1
Пані М. Вакалюк — Ванкувер, Б. К. — 1
Пані Галя Багрій, Саскатун, Саск. — 1

ПОЖЕРТВА НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

о. В. Яковкевич — Шіго, Саск., переслав із збірки на невянучий вінок бл. п. Фрозини Костинюк $10.00
Відділ ім. Княгині Ольги — Ґримзбі, Онт. переслала пані Є. Степова — 5 дол. на кліше, 5 дол. на пресовий фонд — 10.00
Всеч. о. П. Зубрицький, Бонивіл, Алта. переслав із збірки на прийнятті — 8.00
Добр. М. Фотій — Торонто, Онт. — 5.00
Пані Марія Мудра — Торонто, Онт. — 5.00
Пані Є. Гукало — Монтреал, Кве. — 5.00
Пані Марта Лебедович — Роблин, Ман. — 3.25
Пані В. Лисак — Норт Сорей, Б. К. — 3.25
Пані Олена Хрущ — Торонто, Онт. — 3.00
Пані К. Чиж — Саскатун, Саск — 3.00
Пані Марія Король — Монтреал, Кве. — 2.00
Пані М. Корней — Виндзор, Онт. — 1.50
Пані О. Шевчук — Монтреал, Кве. — 1.50
Пані Ольга Гамара — Вилловдей, Онт. — 1.50
Пані М. Шебець — Ватерфорд, Онт. — 1.00
Пані Є. Леськів — Емесбурґ, Онт. — 1.00
Пані К. Боярчук — Норт Сорей, Б. К. — 1.00
Пані А. Коржик — Вінніпеґ, Ман. — .50
Пані Марія Івасечко — Монтреал, Кве. — .50
Пані Ніна Пеленська — Монтреал, Кве. — .50
Пані П. Саламандик — Едмонтон, Алта. — .50
Пан Іван А. Зуркан — Портидж Ла Прері, Ман. — .50
Пані Анна Стасів — Форт Вілліям, Онт. — збірка на прийнятті в честь о. С. Ґеруса й його добродійки — 14.15

Складаємо щиру подяку всім жертводавцям, що цим способом піддержують фінансовий стан журнала. Дякуємо паням та членкам Союзу за працю у кампанії, яку ми вповні оцінюємо. Кличемо інших до дружної співпраці, а нових передплатниць вітаємо.

P 46A
MALANCHUK MRS N JAN 64
10959-117 ST
EDMONTON ALTA

Best Ever!

Canada Savings Bonds

(Канадські Щадничі Бонди)

ЛЕГКО КУПИТИ
ЛЕГКО ІНКАСУВАТИ
ВИГІДНО ДЕРЖАТИ

Нові Canada Sevings Bonds дають 4½% відсотків річно протягом перших трьох років, 5% річно протягом наступних трьох років і 5½% річно протягом дальших вісім років — пересічний відсоток до часу зрілости бондів за 14 років виносить 5.11% річно. Рахуючи це в долярах і центах, кожних інвестованих вами $100.00 зросте з нагромадженими відсотками до $172.50 при реченці зрілости бондів.

Ви можете купити бонди вже за 29 центів денно, послуговуючися Щадничим Пляном Зарплатні на місці вашої праці. Canada Savings Bonds можна теж купити **за готівку** або **на сплати** у кожному банку, інвестиційного агента, біржевого посередника, повірчій або позиковій компанії.

Купуйте нові Canada Savings Bonds ще сьогодні — найкращі за всі часи!

Кожний канадський мешканець — доросла людина чи дитина — може їх набути у вартості вже від $50.00 аж до границі $10,000.00 на особу. Маєткові посілості теж можуть їх купувати. Відсотки від них виплачується річно купонами або на бажання чеком на більші номінації.

Ви можете інкасувати ваші Canada Savings Bonds колинебудь, у якомубудь банку за повну номінальну вартість з добавкою наросших відсотків.